БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ! 39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 139 (9893) | 1962 оной июниин 14, четверг | Сэн 2 мүнгэн

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев Лаосой Коалиционно правительствын премьер-министр Суванна Фумада телеграмма эльгээбэ

МОСКВА, июниин 12. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев Лаосой Коалиционно правительствын премьер-министр хаан изагуурта Суванна Фумада телеграмма эльгээгээ. Лаосой политическэ гурбан хүсэнүүдэй хоорондохи хэлсээнүүдэй амжалтатайгаар дүүрэһэниие, Национальна нэгэдэлэй Коалиционно правительствын бии болгогдоһониие һайшаажа байһанаа Н. С. Хрущев телеграмма соогоо мэдүүлбэ.

Иимэ правительство бии болголго Лаосой асуудалые амгалан ёһоор шиидхэхэ, Лаосой бэеэ абанги, бэеэ даанхай байдалые хангаха, бусад шухала национальна асуудалые амжалтатайгаар шиидхэхэ хэрэгтэ ехэ алхам болохо гээд телеграмма соонь хэлэгдэнэ.

Хоёр ороной арадуудай, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгэй аша туһада саашадаа Советскэ Союз Лаос хоёрой хоорондо тогтоогдоһон хани ёһоной харилсаа холбооной хүгжөөгдэхэ байһандань найдаһанаа Н. С. Хрущев мэдүүлбэ.

* * *

Лаосто Коалиционно правительствын бии болоһон тухай телеграммануудые США-гай президент Джон Ф. Кеннедидэ, Великобританиин премьер-министр Гарольд Макмилланда нүхэр Н. С. Хрущев эльгээһэн байна. Хаан изагуурта Суванна Фума толгойлогшотой Национальна нэгэдэлэй Коалиционно правительство бии болгоһон ушар Лаосой арадай ажабайдалда, Азиин Зүүн Урда зүгтэ эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ шухала удхатай байжа болохо гээд Н. С. Хрущев энэ телеграмма соогоо тэмдэглэбэ.

Коалиционно правительствын бии болгогдоходо Женевын зүблөөндэ хэгдэһэн хүдэлмэриие тон һаядаа эсэслэн дүүргэхэ арга боломжо олгогдоно. Тиигэжэ Лаосой бэеэ абанги, бэеэ даанхай замаар хүгжэхэ һайн үндэһэ һуури болоно үгэхэ гээд Н. С. Хрущев бэшэбэ.

ИНСПЕКТОР-ЭМХИДХЭГШЭ

КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй тогтоолой үндэһөөр манай республикада нютагуудай колхоз, совхозой үйлэдбэриин управлениин эмхидхэгдэһээр һаял хоёр һара болоно байнхай. Тиигэбэшье ажахые хүтэлбэрилхэ шэнэ органууд түрүүшынгээ үдэрһөө ехэ, хүдөө ажахыда аша туһатай хүдэлмэри ехэтэй байһанаа харуулна.

Түрүүн эдэ управленинүүдые мэргэжэлтэй, ажал хэрэг һайса мэдэхэ мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэдээр хангаха талаар ехэ юумэ хэгдэнэ. Тэдэнэй нангаяа управленинүүдэй гол хүдэлмэри ябуулагшад болохо инспектор-эмхидхэгшэдээр хүтэлбэрилхы дүй туршалгатай, хүдөө ажахын экономикые мэдэхэ, эдэбхи үүсхэлтэй хүнүүд томилогдонхой.

Инспектор-эмхидхэгшэд колхоз, совхозуудай бодото байдалые хинан шалгажа, өөрынгөө ажаглалта, дүгнэлтэнүүдые хэлэжэ, хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абахын тулада үйлэдбэри зүбөөр эмхидхэхэ гэжэ оролдохо уялгатай гэжэ КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленум дээрэ Н. С. Хрущев тодорхойлһон байна. Энэ заабариие баримталжа, манай инспектор-эмхидхэгшэд энэ түрүүшын амжалтануудые туйлаад байнхай.

Хабарай тарилга—тэдэнэй хүдэлмэриин эхин шалгалтань болоно. Юуб гэхэдэ, энэ хабарнай урагшаа ехэ илгаатай, ажахы бүхэндэ тарьяалангай хубаарилгые шэнээр хаража үзэхэ, үбһэ ногооной талаар аша үрэ ехэтэй пропашной ургамалнуудые тариха, агротехникын олон асуудалнуудые нютагай байдал хараалжа, хубилгаха табигдаа бшуу. Энэ зорилгые инспектор-эмхидхэгшэд, тэдэнтэй хамта хүдэлдэг мэргэжэлтэд амжалтатайгаар шиидхэжэ гараа гэжэ тэмдэглэлтэй. Сеялкэнүүдые буруугаар тааруулжа, үрэһэ тариха нормо хорообулхадаа үрэһэ хүрьһэ муугаар элдүүлһэн дабадалтай тэдэнэр эрид тэмсэжэ, иихэдээ тэдэнэр миин захяа үгэхэ хизаарлангүй, сеялкэ бүриин зүбөөр тодхоходонь ажахынуудта бодото туһаламжа хүргэһэн юм.

Кукуруза, саахарай свёкло болон бусад пропашной ургамалнуудые тариханиинь, һайн шанартайгаар тарилгын талаар тэдэнэр эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Хяагтын аймагай колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин инспектор-эмхидхэгшэд нүхэд Лобанов, Дашиев тэдэнэй суг хүдэлдэг агрономуудтаяа Бэшүүрэй аймагай бригада, отряд бүхэниие хиналтадаа абажа, кукурузын тарилгые, тэрэ тоодо кукуруза, саахарай свёкло тарилгые амжалтатайгаар үнгэргэлгэдэ нилээд туһалба. Эдэ бүгэдын ашаар аймагай колхоз, совхозууд нёдондонойһоо хэдэ дахин ехэ шэниисэ, кукуруза, горох тариба. Мүнөө эдэнэр пропашной ургамалнуудай хойноһоо харууһалха, ургасын гараадүйдэ, гаража байха үедэнь хүнгэн борнойгоор борнойлхо тушаа ехэ хүдэлмэри хэнэ.

Үйлэдбэриин управленинүүдэй, тэндэхи инспектор-эмхидхэгшэдэй эдэбхитэйгээр ажаллаһанай ашаар энэ жэлдэ республикадамнай нёдондонойхиһоо 35 мянган гектар ехэ тарилга хэгдэбэ. Хаа хаанагүй орооһо тарьяанай, пропашной болон бусад ургамалнуудай гараса хэээз хэзээнэйхиһээ һайн.

Үйлэдбэриин управленинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, түбхын түрүүндэ инспектор-эмхидхэгшэд, тэдэнтэй ажалладаг мэргэжэлтэд республикын колхоз, совхозуудта ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэ, тэндэхи ажалай эмхидхэл, түлөөһэ гуримшуулха талаар ехэхэн оролдолго гаргана. Улаан-Үдын управлениин инспектор-эмхидхэгшэ нүхэр Мухинов Мухар-Шэбэрэй «Путь Ленина» колхоздо хахад һара байжа, артелиин үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые ажахын тоосоондо оруулхадань тэндэхи хүтэлбэрилэгшэдтэ, мэргэжэлтэдтэ өөрөө туһалһан байха юм. Мүн тус аймагта хүдэлдэг инспектор-эмхидхэгшэ нүхэр Иванов «Знамя Ленина» колхоздо ажалай түлөөһэ гуримшуулха асуудалые шиидхэлсэһэн байна. Эдэнэр түрүү малшадай, механизаторнуудай дүй дүршэлые бүгэдын шадабари болгохо талаар ехэ оролдолго гаргана.

Энэ үедэ инспектор-эмхидхэгшэдэй бүлэгүүд ниитын мал ажал хүгжөөхэ, эхэ малые саг соонь ороондо оруулха, малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ асуудалнуудта мүн лэ ехэхэн анхарал табиһан байна. Эмэ хашараг, гунжадые ороондо оруулжа, үнеэдэй тоо толгой олошоруулгаар ажахынуудай ямар ехэ арга боломжонуудтай байһые харуулаад, тэдэнэр фермэ дээгүүр эмхидхэлэй бодото хүдэлмэри ябуулһан байха юм. Энээнэй ашаар эмэ хашарагуудай гүүртэнүүд хаа хаанагүй эмхидхэгдэжэ, тэндэ үүлтэртэ бухануud табигдажа, түрүүшын хэдэ мянган мал ороондо оруулагдаба.

Тиигэбэшье инспектор-эмхидхэгшэ бүхэн мүнөө сагай эрилтэдэ хүрэхөөр ажаллана гэхын аргагүй. Республикамнай гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб тон хангалтагүйгөөр дүүргэнэ. Илангаяа гүрэндэ һү худалдалгаар тон шахардуу байдал тохёолдобо. Һүүлэй мэдээгээр республикамнай гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэй түсэб арайхан гэжэ жараад процент дүүргээд байна. Энэ юун дээрэһээ болооб гэхэдэ, нютагуудай үйлэдбэриин управленинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, инспектор-эмхидхэгшэдшье һаалиин гүүртэнүүдэй хүдэлмэридэ бии байгаа дутагдалнуудые дары усадхажа шадаагүй, һаалишадай дунда эмхидхэлэй хүдэлмэри һайса ябуулаагүй гээшэ. Зэдын, Кабанскын, Прибайкалиин аймагуудта мүнөө хүрэтэр инспектор-эмхидхэгшэдэй томилогдоогүй байһаниинь гэмшэлтэй.

Продукци абалгые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ, хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэб дүүргэлгые хангаха гээшэ инспектор-эмхидхэгшэдэй гол зорилго мүн. Тиимэһээ тэдэнэй бүхы ажал ябуулгань энэ шухала зорилгодо сүм зорюулагдаһан байха зэргэтэй. Һү, мяха, үндэгэ, орооһо тарьяа болон бусад продуктнуудай абтаһаар, ниитын малай тоо толгой олошоруулгаар лэ тэдэнэй хүдэлмэри сэгнэгдэхэ ушартай.

Тиихэ зуураа, тэдэнэр үйлэдбэридэ түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ, ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруулха тушаа эрид хэмжээ абажа, продукциин өөрынь үнэ сэн саашадань хямдаруулгада анхарха уялгатай. Илангаяа манай республикын эрхэ байдалда адуу малда хямда сэнтэй тэжээл элбэгээр бэлэдхэхэ гээшэ шиидхэхы удха шанартай байһаниинь элитэ. Тиимэһээ энэ жэлдэ баян ургаса туйлажа, малдаа тэжээл хүсэд хүрэхөөр бэлэдхэжэ абаха хэрэгтэ үйлэдбэриин управлениин бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй, нэн түрүүн инспектор-эмхидхэгшэдэй мэргэжэл шадабари элсүүлэгдэхэ болоно.

Инспектор-эмхидхэгшэдэй ажал ябуулгые улам аша үрэ ехэтэй болгохын тула тэдэнэй хүдэлмэриин дүй дүршэл согсолхо, эдэбхи үүсхэлыень дэмжэхэ, тэдэнэй мэдээсэлдэ анхаралтайгаар хандаха гээшэ нютагуудай үйлэдбэриин управлениин хүтэлбэрилэгшэдэй уялга мүн.

ИИГЭЖЭЛ ЕХЭ ҺҮ ҺААНА

Зунай саг ерэжэ, тала дайда, илангаяа бэлшээриин газар зүлгэ хүхэ ногоогоор хушагдаба. Жаргалантын колхозой адуу мал һайн ногоотой бэлшээридэ ябана.

— Үнеэднай һаянай ехэл һүтэй болоо. Ногоондоо садабал гээшэ ха. Минии зарим үнеэдһээ үдэртэ арбаад литр һүн гарана,— гээд, һаалишан Санжид Дамбарова хөөрэнэ.

Энэ һаалишанай даадаг үнеэд жэлэй ямаршье сагта хододоо һүтэй байдаг. Энээн тушаа Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой, илангаяа гурбадахи комплексно бригадын һаалишад бултадаа мэдэхэ. Мүнөө Санжид 16 үнеэ һаана. Тэдэнһээнь сүүдхэдээ 140—150 литр һүн гарана. Зарим үнеэдһээнь, илангаяа «Сэлэнгэ», «Река» гэхэ мэтэһээнь 12-13 литр һаагдана.

Нүхэр Дамбарова июнь, июль, август, сентябрь һарануудта үнеэн бүриһөө үдэртэ 10—12 литрһээ бага бэшээр һү һааха уялга абаһан байха юм. Тэрэ уялгаяа дүүргэхын тула Санжид бии шадалаараа ажаллана. Санжидай ажалладаг һүнэйн гүүртэ үнеэдээ сүүдхэдээ гурба һаадаг болоо. Гадна үнеэдээ үдэрынь, үдэшэниинь хээрэ, бэлшээри дээрэнь һаана. Энэ гүүртэ дээрэ хоёр малшад — Замбулаев Балдан, Бадмаев Цыренжап гэгшэд үнеэдые үдэр һүнигүй бэлшээнэ. Мал һүниндөө бэлшээхэдэ ехэ һайн байна. Һүни батаганааншье байхагүй, һайса эдеэлдэг бшуу,—гэжэ Балдан Замбулаев хэлэнэ.

Энэ гүүртэ дээрэ һаалишан бүхэн хоёр һуулга соо үнеэ һаадаг болоо. Эгээл түрүүлэн Санжид Дамбарова энэ арга хэрэглэжэ эхилээ. Түрүүшынь һү нэгэ һуулга соо һаажа, тугалнуудта уулгана. Һүүлшынь —эгээл тоһолиг . һүн нүгөө һуулга соо һаагдажа, гүрэндэ тушаагдана. Мүнөө Санжидайнгаа жэшээгээр гүүртын олонхи һаалишад хоёр һуулга соо һаадаг болонхой. Энэнэй ашаар тус гүүртын үнеэдэй һүнэйнь тоһолиг нилээд дээшэлээ.

Санжид Дамбарова—коммунис партиин гэшүүн. Тиимэ дээрэһээ энэ һаалишан хамта хүдэлдэг партийна бэшэ нүхэдтөө ажалай һайн жэшээ харуулха гэжэ хододоо оролдодог, мал адуулха, үнеэ һааха талаар мэдээ ойлгоогүй юумэеэ мэдэжэ абаһайб гэжэ тэмсэдэг, агитаторай гү, али элидхэлшэ, лекторэй ерэжэ хөөрэлдөө, лекци уншахада Санжид хододоо байлсадаг. Санжидай гэртэ ороходо таг дээрэнь хүдөө ажахын асуудалнуудаар бэшэгдэһэн брошюранууд, номуудые хаража болохо. «Буряад үнэн», «Правда Бурятии» гэхэ мэтын газедүүдшье байдаг.

Мүнөө үеын малшан урданай малшан бэшэ ха юм. Санжид Дамбарова шэнги ажаллахадаашье бэрхэ, культурнашье талаараа ургажа байдаг хүнүүд хаа хаанагүй олошоржо байна.

Б. Ширеторов.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр М. В. Бесовада Буряадай АССР-эй эрдэм ухаанай, техникын Габьяата ажал ябуулагша гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо тухай

Республикын горнорудна промышленностиие хүгжөөлгэдэ габьяатай байһанайнь түлөө нүхэр Бесова Мария Васильевнада—геолого-минерологическа эрдэмэй кандидадта, вольфрам абадаг Зэдын уурхайе түрүүлэн нээгшэдэ, Буряадай АССР-эй эрдэм ухаанай, техникын Габьяата ажал ябуулагша гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1962 оной июниин 8.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Нүхэр И. Д. Бартаевта Буряадай АССР-эй һургуулиин Габьяата багша гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо тухай

Арадай гэгээрэлэй талаар габьяатай байһанайнь түлөө нүхэр Бартаев Иван Дугаровичта—Түнхэнэй аймагай Жэмһэгэй дунда һургуулиин багшада, Буряадай АССР-эй һургуулиин Габьяата багша гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгохо.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. ХАХАЛОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1962 оной июниин 8.

Хельсинкидэ болохо залуушуулай, һурагшадай бүхэдэлхэйн VIII фестивальда манай Эхэ ороной 700 хүбүүд, басагад хабаадалсахань

Эб найрамдал, хани барисаа тогтоохо зорилготой залуушуулай, һурагшадай бүхэдэлхэйн VIII фестивальда манай Эхэ ороной 700 хүбүүд, басагад хабаадалсаха юм. Энэ фестиваль Финляндиин ниислэл Хельсинки городто июлиин хуушаар, августын эхеэр болохо байна.

Бүхы дэлхэйн залуушуул энэ фестивальда эдэбхитэйгээр бэлдэнэ. Мүн манайшье Эхэ орондо ехэ бэлэдхэл хэгдэжэ байнхай. Советскэ делегациие ВЛКСМ-эй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь С. П. Павлов толгойлхо юм.

Комсомолой хүдэлмэрилэгшэд, промышленностиин хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд, хүдөө ажахын залуу түрүүшүүл, мэргэжэлтэд, һурагшад, интеллигенциин түлөөлэгшэд Хельсинки ошохо. Мүн автономито республиканууд хэды хүнүүдые фестивальда эльгээхэ. Манай ороной 21 үндэһэ яһатанай залуу түлөөлэгшэд совет арадай аха дүү ёһоной бата бэхи хани барисаае тодорхойлон харуулха.

„Сокольники" гэдэг Москвагай парк соо нээгдэһэн Италиин выставкэ дүүрэбэ

МОСКВА, июниин 12. (ТАСС). «Сокольники» гэдэг культурын, амаралтын Москвагай парк соо Италиин фирмэнүүдэй түхеэрэлгэнүүдэй, промышленна продукциин выставкэ хоёр недели тухай үргэлжэлбэ. Энэ выставкые 300 мянган хүн хараһан байна.

Сэлэнгын совхозой 4-дэхи отделенидэ (Билюутэ) түрүүшын 1500 хонин хайшалагдаба. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: инструктор-хайшалагша Александр Цыцерунов оренбургын аргаар хони хайшалжа байна.

А. МАНТАЕВАЙ фото.

Республикын колхоз, совхозуудта тарьяанай комбайнуудай заһабарилга тухай

1962 оной июниин 10-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр).

Аймагууд, үйлэдбэриин управленинүүд	комбайнуудай заһабарилгадаһаниинь
Баргажанай	13
Кабанскын	38
Прибайкалиин	8
Түнхэнэй	4
Кабанскын управлени (бүхыдөө)	**18**
Бэшүүрэй	9
Зэдын	5
Захааминай	8
Хяагтын	9
Хяагтын управлени (бүхыдөө)	**7**
Яруунын	10
Хориин	7
Хориин управлени (бүхыдөө)	**9**
Загарайн	22
Мухар-Шэбэрэй	15
Сэлэнгын	13
Тарбагатайн	5
Улаан-Үдын управлени (бүхыдөө)	**13**
Республикын туршалгын станци	3

ҮРГӨӨР, ҺАЙНААР ХАЙШАЛАГШАД МҮРЫСӨӨНДЭ ИЛАХА

...ша ондо хонидой ноо... түлэб шэнэ, түрүү аргаар оренбургын аргаар хайшалаха юм. Юуб гэхэдэ, энэ арга хэрэглэхэдэ ноохон ...ээр абтана, дабхар хайшалхагүй, хониной бэе гэмтээхэ ...үгы тооной болодог ...

...энэ ушарта тусхай түхеэрхэ, хони барижа ...хүнүүдые томилхо хэ...

...оренбургын аргаар хони ...хада ямар аша үрэ...жэ ойлгохын тула хэ...шээнүүдые харуулая.

...ондо Мухар-Шэбэрэй ... нэрэмжэтэ колхоздо ...алагшадтай хоёр аг...дэлөө һэн. Эдэ хайшалхадта туһалхаар 16 ...игдаһан байна. Тэдэ...00 хони 35 үдэрэй тур...айшалаа гэхэ гү, али ...дэлһэн хүнүүдэй тус ...оройдоо 300 хонин...

...дэ 1961 ондо Оренбургын областиин «Октябрьский» ...о болоһон һорилдооной ...гажанай Карл Маркс ...рэмжэтэ колхозой гэ...уда Мормоев, Борьёогой совхозой — Сатар Войсалов гэгшэд хабаадахадаа хонин бүхэниие дунда зэргээр 4 минутада хайшалһан байгаа. Тэрэниинь долоон часай үдэртэ тооложо гаргабал, тэдэнэр үдэртэ 85—90 хони хиргаһан болоно. Энэнь Мухар-Шэбэрэй хайшалагшадайхида оробол, 7,5 дахин ехэ.

Инструктор-хайшалагшадай республикын курсда һаяхан һураһан 42 хүнүүдэй 7-ниинь шалгаржа гараа. Тэдэнэй тоодо Мухар-Шэбэрэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комбайнер Семен Рычков оролсоно. Тэрэ шалгалта барихадаа долоон часай үдэртэ 50 хони эрхим һайнаар хайшалжа шадаха болоһоноо харуулаа.

Шэнэ, оренбургын аргаар хүдэлхэдөө дунда зэргын шадабаритай 6—7 хүн үдэртэ 300 хони хайшалжархиха гээшэ. Тэдэнэртэ туһалхын тула 1—2 хүн хэрэгтэй болохо.

Хуушан аргаар хүдэлхэдөө Сэлэнгын совхозой 124 хайшалагшад 38,5 мянган хонидые аяар 32 үдэртэ хайшалһан байха юм. Нарһатын совхозой 32 мянган хонидые хайшалхын тула аяар 185 хүн хүдэлөө.

Республикын зарим ажахынуудта хони хайшалалга бүри август һара хүрэтэр унжагайржа, нилээд ехэ нооһон гээгдэһэн, шанарынь муудаһан байна. Хуушан арга хэрэглэхэдээ олон ушарта шадабари багатай хүнүүд табигдажа, нооһо муудуулдаг гээшэ. Хонидые уяжа хайшалхада нооһон бутардаг, дабхар хайшалагдадаг. Тиигэжэ нооһоной шанар муудажа, ажахынууд ехэхэн хохидолдо ородог.

Хонидоо һайн шанартайгаар хайшалхын тула оренбургын аргые республикын колхоз, совхоз бүхэндэ хэрэглэхэ шухала болоно.

> ***1962 ОНОЙ ИЮНИИН 27-до РЕСПУБЛИКЫН ХОНИ ХАЙШАЛАГШАДАЙ МҮРЫСӨӨН БОЛОХОНЬ.***
>
> НҮХЭД, ХАЙШАЛАГШАД! Оренбургын арга хэрэглэжэ энэ мүрысөөндэ хабаадахаар бэлдэгты.

Хонидые хайшалхадаа тэрэнэй нооһоной хөөрэһые, эрэ, эмыень, наһыень харалсаха шухала. Эгээн түрүүн нэрүүн нооһотой, гүрэндэ худалдагдаха эрьенүүдэй нооһо хайшалха хэрэгтэй. Тэрэнэй удаа нооһоёо гээжэ байһан эхэ хонид, удаань эрьенүүд, жэлтэй болоһон түлгэнүүд, хусанууд, эхэ хонид хиргагдаха ушартай. Эгээн һүүлдэ эхэһээ һалгаагдаһан хурьгад хайшалагдаха болоно. Тиихэдээ хурьгадай нооһон гурбан сантиметрһээ доошо бэшэ ургаһан байха ёһотой. Саашадаа хуса болгоогдохоор орхигдоһон эрэ хурьгад, һайн нооһотой эмэ хурьгад хайшалагдаха ёһогүй.

Томо хонидой хайшалагдахаар болоһые тодорхойлходоо хуурай нооһотой гү, али үлүү норошоһон нооһотой хонидые хайшалжа болохогүй.

Хонидые хайшалха пунктда асархынгаа урда тээ хонишод тэдэнээ бэлдэхэ зэргэтэй. Нэн түрүүн тэдэнэр нооһондо уягдаһан бүд, биркэ гэхэ мэтые тайлажа абаха, шэрээр шэрдэһыень сэбэрлэхэ уялгатай. Мүн хониной нооһондо аһаһан хог шорой сэбэрлэхэ болоно. Хониной нюдэнһөө доошо ургаһан, һүүлдэнь ургаһан нооһо хайшалжа абаха ёһотой.

Хониной нооһо класс классаарнь илгаха хэрэгтэ гол анхарал табигдаха ушартай. Һайн нооһо илгажа абахынгаа хажуугаар, бутархай муу нооһые саг соонь сэбэрлэжэ абаха эрилтэ табигдана.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтоолой ёһоор июниин 27-до Ивалгын туршалгын станцида республикын хайшалагшадай мүрысөөн болохонь. Энэ мүрысөөндэ илагшад оренбургын аргаар хони хайшалалгаар республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэхэ юм. Энэ хүндэтэ нэрэ зэргэ түргөөр, һайнаар хайшалһан хүнүүдтэ олгогдохо. Жэшээнь, 7 часай хүдэлмэриин үдэртэ эрэшүүл 110, эхэнэрнүүд 70 толгой нарин, нарибтар нооһотой хони хайшалха болоно.

Мүрысөөндэ илагшада чемпионой нэрэ олгогдожо, Хүндэлэлэй грамота, 100 түхэриг мүнгэн шантайгаар үгтэхэ юм.

Удаадахи 10 һуури эзэлэгшэдтэ (5 эрэшүүл, 5 эхэнэрнүүд),—«республикын эрхим хайшалагша» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдожо, Хүндэлэлэй грамота, 50 түхэриг мүнгэн шантайгаар барюулагдаха.

Мүрысөөндэ эрхимлэһэн дүрбэн хүн байгша оной июлиин 3-да Оренбургын областиин «Октябрьский» совхоздо үнгэргэгдэхэ Бүхэроссиин хайшалагшадай дабалдаанда хабаадахые эльгээгдэхэ байна.

Республикын хонишодой ажалда халуун хаһа—нооһо хайшалалга эхилбэ. Энэ шухала кампаниие амжалтатайгаар үнгэргэжэ, гүрэндөө 5600 тонно эрхим шанартай нооһо худалдаха гэһэн уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ гээшэ Буряадай хонишодой нангин уялга мүн.

Хони хайшалалга хадаа ажал ехэтэй, һайн мэргэжэлтэй хүнүүдэй богони болзорто хэхэ хүдэлмэри гээшэ. Тиимэһээ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд энэ кампаниие һайнаар үнгэргэхэ хэрэгтэ гол анхаралаа табиха ёһотой.

Ф. Зубенко,
Хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, бэлэдхэхэ Министерствын главна зоотехник.

АЖАХЫГАА БОДОМЖОТОЙ МЭРГЭНЭЭР ХҮТЭЛБЭРИЛХЭ

Кабанскын нютагай колхоз, совхозуудай үйлэдбэриин управлениин ажалай зарим дүнгүүдтэй танилсагты.

ЗОРИЛГО, АРГА БОЛОМЖОМНАЙШЬЕ ЕХЭ

В. И. ТИТОВ,
нютагай үйлэдбэриин управлениин начальник

БУРЯАД ороной карта абажа хараа haатнай, Байгал далайе зубшаад, дэлхэйн зарим бүхэли гүрэнэйшье газарhaа дутуугүй, үргэн ехэ дайда нэмжыхэ. Эндэ мүнхэ саhан оройтой мундаргануудhaa эхилээд, гүн ехэ ой тайга, түргэн урдахалта гол мүрэнүүд, захагүй уужам тала газаршье бии.

Энэ манай Кабанскын нютагай үйлэдбэриин харьяата Баргажанай, Прибайкалиин, Кабанскын, Түнхэнэй, Ахын аймагуудай эдлэжэ байдаг газар дайда гээшэ. Эдэ аймагуудта хамта 8 совхоз, 14 колхоз бии. Колхоз, совхозуудаймнай гол hалбаринь мал ажал юм. Тиимэhээ тэдэнэр бүхы газар тарялангаа зүбөөр, аша үрэ ехэтэйгээр эдлэжэ, мяха, hү, ноохо, үндэгэ элбэг ехээр абалгада гол анхаралаа хандуулна. Жэшээлхэдэ, **байгша ондо эндэхи аймагууд бүхыдөө 75,2 мянган центнер мяха, 255 мянган центнер hү, 8080 центнер ноохо, 4,5 миллион үндэгэ гүрэндөө худалдаха түсэбтэй юм.**

Энэ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ арга боломжо манда бии гү? Гүйсэд бии.

ТҮСЭБНАЙ — ХУУЛИ БОЛОГ

Гэбэшье мүнөө жэлэй үнгэрhэн 5 hарын дүнгөөр хаража үзэхэдэ, олонхи ажахынууд өөhэдынгөө арга боломжые үнөө хүсэд hайнаар хэрэглэжэ шаданагүй. Колхоз, совхозууд гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб оройдоо 54,5 процент дүүргээ. Иимэ шахардуу бэрхэтэй байдалай тохёолдоод байхада, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд тодорхой хэмжээ абанагүй. Зарим газарта шахан таргалуулха малай гүүртэ, отаранууд хүсэд эмхидхэгдээгүй, тэдэндэ hайн бэлшээри таhалагдажа үгтөөдүй байhaap. Гадна ехээр турahан малда орооhо таряа болон бусад шэмэтэ тэжээл нэмэжэ эдюулээд, түргэн тордижо абахын тула оролдолго гаргагданагүй. Шахамал малай шэгнүүрые сүүдхэдээ, hарадаа хэды шэнээнээр нэмээхэб, хэзээ тушаахаб гэhэн тусхай даабаришье малшадта үгтэнэгүй.

Ажахынууд малаа ёhoop шахажа, таргалуулжа шадаагүй дээрэhээ тэдэнээ туранхайгаар, бага шэгнүүртэйгээр худалдажа, гүрэндэ, өөhэдтөөшье ехэхэн гарза хохидол ушаруулна.

Тэрэшэлэн hү haaxa, тэрэниие гүрэндэ худалдаха түсэб баhал өөдтэй урагшаа ябанагүй. Үбhэ тэжээлэй дутамаг дээрэhээ, үбэлжэлгын бэрхэтэй хүндэ байдалда үнгэрhэнhөө боложо, hү haaли ехээр хороо гэhэн шалтагаан зарим ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд урдаа барина. Теэд гансал фермэ, гүүртэнүүдтэ эмхидхэлэй хүдэлмэриин hула, энээндэ анхаралай багаар табигдаhан дээрэhээ hү haали ёhoop дээшэлнэгүй гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Мүнөө үнеэдые үдэр hүнигүй адуулха, үдэртөө 3 дахин haaxa, hүнэйнь тоhолигые дээшэлүүлхын түлөө шанга тэмсэл хэгдэнэгүй. Үнеэдые оньhон аргаар haадаг болоожо, абтаhан hүнэй өөрынь үнэ сэнгые эрид хороохын тула баhал мүртэй оролдолго гаргагданагүй.

Гүрэндэ үндэгэ худалдаха хахад жэлэй түсэб миил 64,7 процент дүүргэгдээ гэхэ гү, али 3 миллион 578 мянган үндэгэ худалдаха аад, оройдоол 2,2 миллион худалдагдаа. Ажахын энэ hалбарида анхарал hайса табижа, шубуудай харууhа, тэжээлые зүбөөр эмхидхэжэ шадаhан газарта амжалта туйлагдана. **Баргажанай совхозойхид байгша оной 5 hара соо нёдондоной энэ үеынхиhөө 2,5 дахин олон үндэгэ худалдаа. Эндэхи шубуушан М. Г. Зверькова 1400 тахяаhaa үдэр бүри 900—1200 үндэгэ суглуулна.**

ҮНЕЭДЫЕ ОЛОШОРУУЛХА ШУХАЛА

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, хүдөө ажахын продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэбөө саг болзор соонь, эрхимээр дүүргэхэ гээшэ манай эгээн харюусалгатай, зайлашагүй зорилго ха юм. Энээндэ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд, управлениинхид бүхы анхаралаа хандуулха ёhoтой болонобди. Тиихэдэ саашадаа ашаг шэмэ ехэтэй адууhа малаа улам олошоруулжа hү, мяха, ноохо, үндэгэ бүри элбэг дэлбэгээр абадаг болохо байhанаа мартаха ёhoгүйбди. Тиимэhээ адууhа малаа яажа олошоруулха, ашаг шэмыень хайшан гээд эрид дээшэлүүлхэб гэжэ мүнөөнhөө hайса бодомжолхо ушартай болоно.

Манай управлениин харьяата аймагуудта гол түлэб эбэртэ бодо мал олоор үсхэбэрилэгдэдэг. Юундэб гэхэдэ, эндэхи ой модо, уhа намаг, хада уула газартай сабшалан, бэлшээри дээрэ үбэл, зунгүй үхэр мал байлгахада таатай зохид бшуу. hүүлэй 2 жэлэй дүн дээрэhээ харахада, үхэрэй центнер мяханай өөрынь үнэ сэн гахайнхиhaa 2 дахин шахуу хямда байгаа. Жэшээнь, **Саянай совхоздо үхэрэй центнер мяханай өөрынь үнэ сэнгэй 56 түхэригтэ болоходо, гахайнхи—102 түхэригтэ, хониной мяхан 48,8 түхэригтэ болоо юм.**

Эбэртэ бодо мал олоор үсхэбэрилхэдэ ашагтай үрэтэй байбашье haань, hүүлэй хэдэн жэлэй туршада эндэхи зарим аймагууд ямаршье үндэhэ баримтагүйгөөр үхэрөө ехээр хорооожорхёо. Баргажанай аймаг хонин hүрэгөө зарим тэды олошоруулhан аад, эбэртэ бодо малаа аяар 2 дахин шахуу үсөөн болгоо. Харин Кабанскын аймагта hүүлэй 5 жэл соо эбэртэ бодо малынь миил 300 толгойгоор нэмэhэн байна.

Теэд саашадаа hү, үхэрэй мяха ехээр абаха гэбэл, эбэртэ бодо малаа, нэн түрүүн үнеэдэйнгээ тоо толгойе эрид олошоруулха зэргэтэйбди. Хэрбээ мүнөө 26,5 мянган үнеэдтэй байбал, ойрын 2—3 жэл соо тэдэнээ гурба дахин олон болгохо гэхэ гү, али 60 мянган үнеэтэй болохо ёhoтойбди. Мүн малайнгаа үүлтэр улам hайжаруулжа, үдхэн тоhолиг hү ехээр үгэдэг үнеэдые олон болгохо, тугал, буруудаа жэлтэй, жэд хахадтайдань 300—400 килограмм шэгнүүртэй болгохо гээшэ манай гол зорилго. Үнеэн бүриhөө жэлдээ 2000-2500 литр бэшэ, харин 3500—4000 литр hү haaдаг болохо арга боломжошье эhала бии.

Колхоз, совхозуудта искусственна урэжүүлгын муугаар эмхидхэгдэhэнhээ болоожо, үнеэд олоороо hубайрна, эмэ хашараг, гунжадшье удаан саг соо ороондо оруулагданагүй ябана. Июниин 1-нэй мэдээгээр, нёдондо ноябрь, декабрьда, мүн энэ жэлдэ түрэhэн үнеэдэй оройдоол 63 процентнь ороондо оруулагданхай нэрэтэй. Гадна Кабанскын совхоздо, Прибайкалиин, Баргажанай аймагай зарим колхозуудаар ороондо оруулагдаа гэhэн үнеэдэй олонхиие шалгажа үзэхэдэ hубай байшоо.

Харин искусственна урэжүүлгын хүдэлмэри эрхим hайнаар эмхидхэжэ шадаhан ажахынууд жэлдээ нэгэшье үнеэ hубайруулнагүй, hүншье ехээр haana. Жэшээлхэдэ, **Хурамхаанэй совхозой 2-дохи отделенидэ техник-урэжүүлэгшэ А. К. Лисенков фермынгээ үнеэдые имагтал искусственна аргаар урэжүүлжэ, нёдондо зуун үнеэн бүриhөө 107 тугал абаа.**

Энэ жэлдэ баhал нэгэшье үнеэ hубайруулхагүй зорилго табинхай. **Түнхэнэй «Сибиряк» колхоздо техник-урэжүүлэгшэ нүхэр Безотечество гэгшэ зуун үнеэн бүриhөө жэл бүхэндэ 100 тугал абажа түлжүүлнэ.** Тэдэнэй дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёhoтойбди.

ОРОЛДОО hААМНАЙ, АРГА БОЛОМЖО ЕХЭ

Тугалнуудые багаhаань хойшо hайнаар түлжүүлжэ, түргэн точо болголгодо анхарал hайса табиха байнабди. Түнхэнэй аймагай тугалшан нүхэд: Пежемская, Жадагаева, Баргажанай — нүхэд Базарова, Ухинов гэгшэд жэлдээ үнеэн бүридэ 6 тугал заядан хүхүүлээд, тэдэнэйнгээ түс бүриин шэгнүүрые сүүдхэдээ 800—1000 граммаар нэмээжэ, жэлтэйдэнь 300 килограмм шэгнүүртэй болгоно. Эдэ түрүү тугалшадай дүй дүршэлые олоной шадабари болгохын тула оролдожо байнабди.

Хонин ажал тухай хэдэн үгэ хэлэмээр. Аймагуудтамнай бүхыдөө 281 мянга гаран хонид бии. Тэрэ тоодо Баргажанай аймагта 208 мянган хонин, мүн Түнхэндэ—30,8 мянга, Ахада—20,1 мянга, Кабанскын аймагта—20,3 мянга, Прибайкалида оройдоол 2010 хонин үсхэбэрилэгдэжэ байна. Энээн дээрэhээ харахада зарим аймагуудта хонин hүрэг тоодоггүй, тэрээндэ хайша хэрэгээр хандадагынь эли болоно. Теэд үнэндөө олонхи ажахынуудта ноохоной тон багаар хайшалагдажа, хурьгадай үсөөн абтабашье, тэрэ hалбариhaa олзо доход ехэ оруулагдана. Саашадаа Кабанскын, Прибайкалиин, Түнхэнэй аймагуудта хонидые үсөөрүүлхэ гэhэн нэгэ зариманай hанал бодолой тон буруу байhaниинь элитэ. Тиимэhээ шииг нойто ехэтэй газартай нютагуудта мяха, ноохо ехээр үгэдэг Хойто-Кавказай үүлтэрэй хонидые үсхэбэрилдэг болоо haa, таарамжатай гэжэ hанагдана. Эдэ аймагуудта Алтайн хизаарайхидай жэшээгээр хонидые бүхэли жэлдээ гол түлэб газаа байлгажа эдеэлүүлдэг болохо тухай бодомжолнобди. Баргажанай аймагташье хонидой үүлтэр hайжаруулха хүдэлмэри зүбөөр табигданхай гэхын аргагүй. Тэндэ hүүлэй үедэ хонидынь жэжэ, дан хэтэрхэй нарин ноохотой болоожо байна.

Эдэ бүхы асуудалнуудые саашадаа зүбөөр шиидхэхын тула байгша оной август соо хонин ажалаар тусхай конференци үнгэргэхэмнай.

Хэнэйшье мэдэhээр гахай, шубуу hайнаар үсхэбэрилжэ шадаа haa, богонихон болзорто эрхим шанартай мяха элбэгээр абаха арга боломжо бии гээшэ. Тиибэшье энээнhээ урагша гахай, шубуудай фермэнүүд тон жэжэ, ашаг олзо багатай байгаа. Энээнhээ болоожо, гахайн центнер мяханай өөрынь үнэ сэн аяар 150—170 түхэригтэ болоно бшуу.

Мүнөө гахайн, шубуудай фермэнүүдые томодхожо, тэндэхи ажал ехэтэй хүдэлмэриие оньhожоруулжа, нэгэ газарта шадаал haa олон гахай, шубуу байлгадаг болохо тушаа оролдолго гаргажа байнабди. Тиихэдэ гахайнуудые жэлэй таарамжатай сагта (январь—апрель соо) нэгэ доро олоор түрүүлжэ, поршоонхонуудые тэрэ жэлдээ шахан түлжүүлээд, тушаадаг болохомнай. Энэ талаар Шергинскэ совхоз, Прибайкалиин колхозууд, мүн шубуу үсхэбэрилдэг Кабанскын, Оймороой совхозууд ехэ хүдэлмэри хэжэ байнхай.

ТЭЖЭЭЛ БАЙБАЛ, hҮН, МЯХАН АБТАХА

Адууhа малай тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын тула газар таряалан зүбөөр ашаглан хэрэглэхэ, ургасыень эрид дээшэлүүлхэ шухала байhaниинь хэндэшье мэдээжэ.

Манай харьяата аймагууд байгша ондо уhа намаг хатаажа, ургаса багатай нуга сабшалан хахалжа, мүн паарай газар хороогоод, **нёдондонойхиhoo таряалангаа 8020 гектараар ургэдхөө.** Тиигэжэ хэрбээ үнгэрэгшэ жэл 75,5 мянган гектарта орооhото ургамалнуудые тариhан haa, мүнөө 82,6 мянган га таряабди. **Тэжээлэй ургамалнууд үнгэрэгшэ жэлэйхиhээ 1201 га, мүн кукуруза 3905 гектараар ехэ таригдаа. Энэ жэлдэ түрүүшынхеэ 406 га дээрэ тэжээлэй бобы, нилээд ехэ газарта саахарай свёкло, 3638 гектарта горох холисогүйгөөр таригдаhан байна.** Аймагуудта паар 9095 гектараар хороогдоо, тиихэдэ Байгалай, Кабанскын совхозууд мүнөө паарай газарые үгы шахуу болгожо, эртэ хуряадаг тэжээлэй ургамалнуудые тарихай.

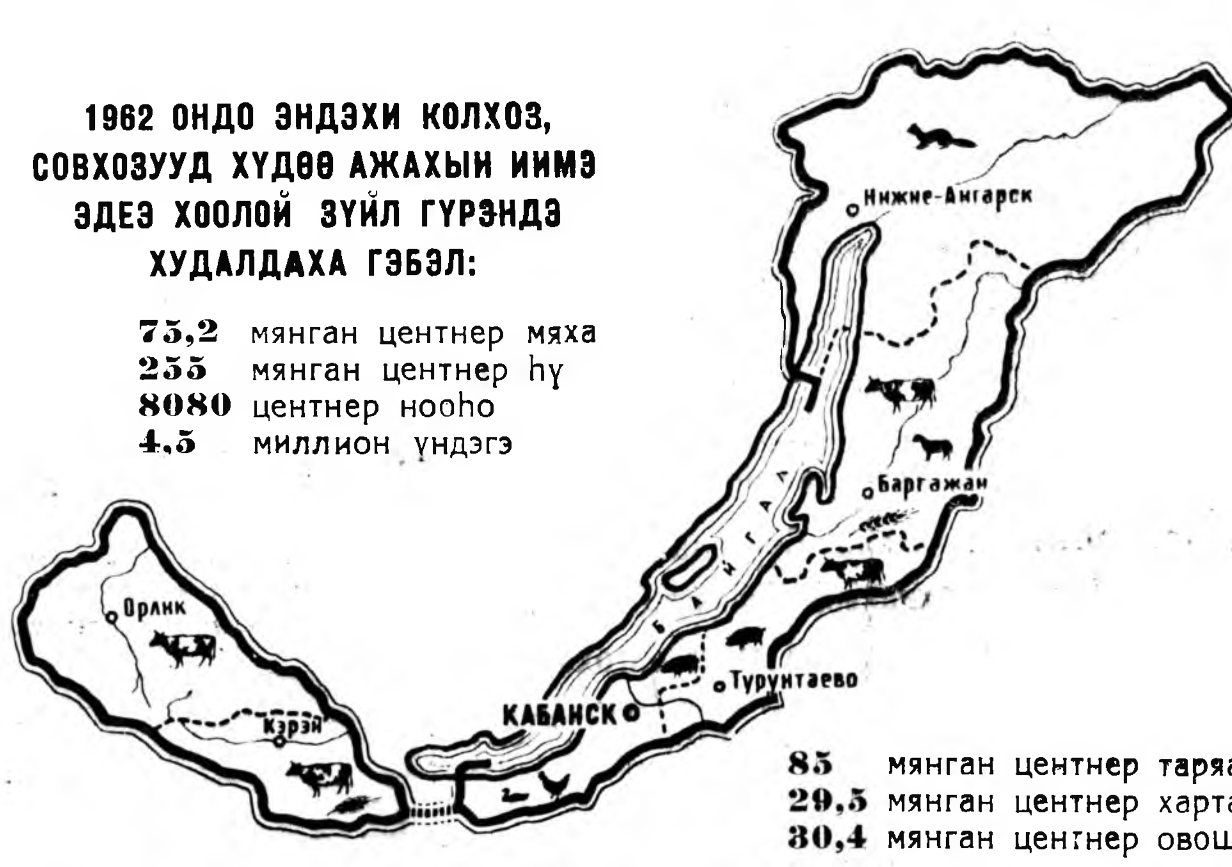
КПСС-эй ЦК-гай мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлжэ эхилhэн энэ түрүүшымнай алхам болоно.

Газар таряалангай хубаарилгые шэнэ, зүб гуримаар табихаhaa гадна, тэрэниие hайнаар, шадамараар элдүүрилжэ, үтэгжүүлжэ, ургасынь хойноhoo оролдосотойгоор харууhалха гээшэ тон ехэ удха шанартай. Саашадаа пропашной ургамалнуудые ехээр таридаг болохо бүримнай наг шэбхэ элбэгээр хэрэглэгдэхэ байна. Теэд гансахан адууhа малай шэбхээр энэ хэрэгламжые дүүргэжэ шадахагүймнай элитэ. Тиимэhээ торф ехээр абажа, малда дэбдихээр хээд, тэрээгээрээ газараа үтэгжүүлдэг болохо ёhoтойбди.

Газар таряалан зүбөөр ашаглан элдүүрилхын тула машина техникые бүтээсэ ехэтэйгээр, дүүрэн хүсэндэнь хүдэлгэхэ, агрономуудай ажалые эрид hайжаруулха шухала.

Колхоз, совхозуудай hалбари бүхэндэ ажахын тоосоо hайнаар нэбтэрүүлжэ, хүнүүдэй хэhэн хүдэлмэриие зүбөөр түлэхэ гэхэ мэтэ асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдана. Хүдэлмэришэдэй ажалай түлөөhые тон буруугаар үгэжэ байhанhaa болоожо, Байгалай совхоздо, мүн бусад ажахынуудта хамта 182 мянган түхэриг үлүү түлэгдэшэhэн байна. Энээниие саашадаа яашье тэсэжэ болохогүй. Тиимэhээ мүнөө колхоз, совхоз бүхэндэ ажалай түлөөhэнэй гурим наринаар хаража үзөөд, шэнээр табижа эхилээб,и. Тэндэ тоо бүридхэлые эрид hайжаруулжа, экономическа ёho гуримые баримталан, ажахын бүхы хүдэлмэриие мүнгэнэй хиналта доро абахамнай.

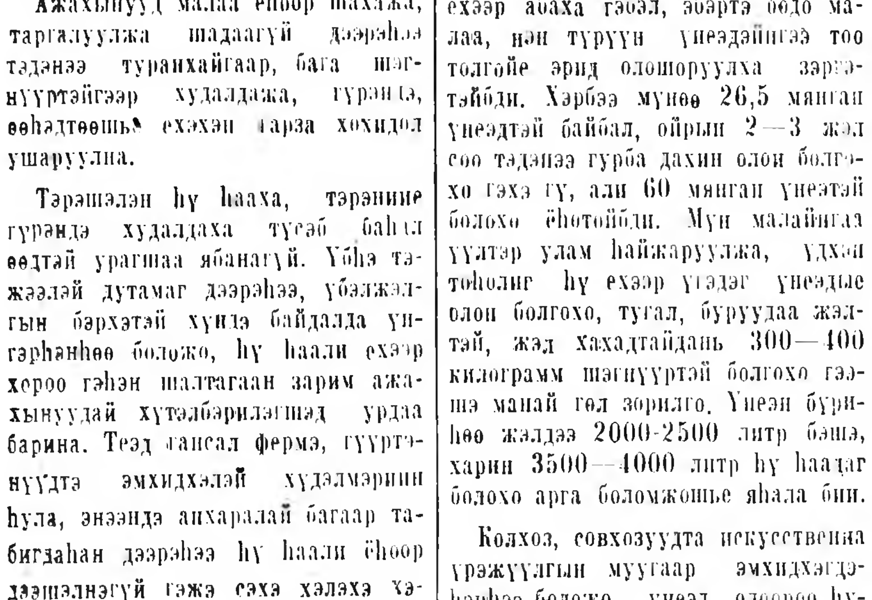
Ажахын бүхы hалбаринуудые хурдан түргэнөөр хүгжөөжэ, таряалангай 100 га бүридэ 75 центнер бэшэ газарай гектар бүридэ 16 центнер мяха абаха зорилгые амжалтатайгаар бэелүүлхын тула ойрын жэлнүүдтэ 2,3—2,5 дахин ехэ мяха абаха ёhoтойбди. Энээниие эрхимээр дүүргэхэ арга боломжо, хүсэншье бии.

1962 ОНДО ЭНДЭХИ КОЛХОЗ, СОВХОЗУУД ХҮДӨӨ АЖАХЫН ИИМЭ ЭДЕЭ ХООЛОЙ ЗҮЙЛ ГҮРЭНДЭ ХУДАЛДАХА ГЭБЭЛ:

75,2 мянган центнер мяха
255 мянган центнер hү
8080 центнер ноохо
4,5 миллион үндэгэ

85 мянган центнер таряа
29,5 мянган центнер хартаабха
30,4 мянган центнер овощ

Сарьдаг уулын хормойдо
Садхалан малиууд бэлшэнэл.
Сагаан эдеэн дэлбэржэ,
Солото малшаднай
олошорнол.

БУРЯАД ҮНЭН

2-дохи нюур

1962 оной июниин 14.

* * *

hАНАМЖА ДУРАДХАЛНУУД

БОДОЖО ҮЗЭХӨӨР

Н. Т. Автоненко, КПСС-эй Кабанскын райкомой нэгэдэхи секретарь

Хэнэйшье мэдэhээр Байгал шадархи колхоз, совхозууд газар багатай. Тэдэнэр жэлhээ жэлдэ уhа намаг хатаажа, hөөг, бургааhа, ой модо сэбэрлэжэ, таряалан, сабшалангаа ургэдхэхэ баатай болодог.

Тиигээдшье газарнай мүртэй үтэгжүүлэгдээгүй дээрэhээ hанаhандаа хүрэмэ hайн ургаса үгэнэгүй. Ажахынуудта хуушан наг шэбхэ тон бага.

Теэд газар таряалан үтэгжүүлэнгүй саашадаа үндэр баян ургаса абахамнай бэрхэтэй болохол. Ямар арга боломжо бии гээшэб. Торф ехээр малтан абажа буйлуулаад, газар үтэгжүүлхэ haa, айхабтар ехэ аша үрэтэй байха. Мүн тэрэниие малда дэбдихэр хэжэ шанаржуулаад, таряалан дээрэ гаргабал бүришье hайн. Тиимэhээ «Сельхозтехника» отделениин байра дээрэ тусхай оньhожоруулагдаhан отряд эмхидхэжэ, торф ехээр малтан абадаг болоо haa, Байгал шадарай аймагуудые үнэтэй hайн үтэгжүүлгээр гүйсэд хангаха hэмди.

Мүн Кабанскын, Оймороой совхозуудта хамта 400 мянга шахуу шубууд үсхэбэрилэгдэнэ. Теэд тэдэниие гансахан орооhо таряанай зүйлөөр тэжээхэдэ гарза ехэ гарана. Жэшээнь, нёдондо Кабанскын совхоз шубуу үсхэбэрилгэдэ аяар 30 гара мянган түхэригэй гарза хээ. Хэрбээ Байгалай эрье зубшажа хэбтэдэг далайн элдэб ургамал ногоо, хорхой шабхай тусхай аргаар суглуулжа абадаг болоо haa, шубуудта хямда тэжээл элбэгээр бэлэдхэгдэхэ байна.

Соведэй гэшүүд дурадхана

Таряалангай хүрьhэ хамгаалха

Базаров, КПСС-эй Баргажанай аймагай нэгэдэхи секретарь

Манай аймагай колхоз, совхозуудай эгээл үрэжэлтэй hайн газар таряалангынь гол түлэб Хүнтэйн уужам талада байна гээшэ. Эндэ хамта 60 мянга гаран гектар хахалhан газар бии. Теэд hүүлэй жэлнүүдтэ энэ хүудам талын үрэжэлтэй хүрьhэн хабар, намар, үбэлэй сагта hалхинда муудажа байна.

Энэ газарнай малай байраhaa холо, наг шэбхэ зөөхэ аргагүй ха юм. Тэндэ хонин hүрэг байлгаха гэхэдэ уhан байхагүй. Эдэ асуудалнуудые шиидхэхэ хэрэгтэй болоо. Хүнтэйн таряалангые зүбөөр ашаглажа шадаа haa, тэндэhээ жэлдэ 450 мянган центнер тэжээлэй единицэ абаха аргатайбди. Харин мүнөө ажахынууднай тэндэhээ оройдоол 230 мянган центнер тэжээлэй единицын хэмжээнэй ургаса абана.

Энэ газарые зүбөөр ашаглаха хэрэгтэмнай үйлэдбэриин управлениинхид бодото туhаламжа хүргэхэ бэзэ гэжэ хүлеэнэбди.

Баргажанай XXII партсъезд[...] нэрэмжэтэ колхозой hү haал[...] нэгэ гүүртэдэ электро-агрегат [...] хогдоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: колхозой [...]рүү haалишан Эржима Гал[...] энэ агрегадаа үнеэ haалганда [...]дэжэ байна.

Н. ТИМОШЕНКЫН ф[...]

Малай байра олоор бари[...]

Н. А. Домышев, Түнхэнэй аймаг[...] „Сибиряк" колхозой түрүүлэгш[...]

Хэрбээ январь, февраль соо [...] шоонхо олоор абажа шадаа haa, [...]най колхоз жэлдээ 2000—3000 [...]хай шахажа, гүрэндэ худалдаха [...]гатай.

Теэд үбэлэй сагта порш[...] олоор абаха ёhoop байрагүй[...] Энээнhээ болоожо, мүнөө гахай[...] хабар, зун түрүүлжэ, нилээд ехэ [...]ха абаха арга боломжоёо алд[...] Мүн байрын дутамаг дээрэhээ [...]дые олошоруулха хүдэлмэри [...]гдэргэ татагдана.

Тиимэhээ нэн түрүүн малай [...] байра олоор түхеэрхэ гээшэ [...] шухала байна. Энээндэ мүнгэ [...] ехээр hомолжо, hайн түсэб, [...] табиха, барилгын хүдэлмэрии[...] hэлжэ хэхэ гэхэ мэтэ асуудал[...] мүнөөнhөө гол анхаралаа ханду[...] ёhoтойбди.

БЭЛШЭЭРИИН ХАhА ХОРООХО

А. А. Шатов, Прибайкалиин аймагай „Прибайкалец" колхозой түрүү[...]

Хэрбээ мүнөө 1800 гаран үхэр, тэрэ тоодо 700 үнеэдтэй, 1000 гахайтай, 1700 хонитой байбал, ойрын 2—3 жэл соо тэдэнээ 2,5—3 дахин олошоруулжа hү, мяха, илангаяа гахайн мяха энэ үеынхиhөө хэдэн дахин ехээр абаха болонобди. Теэд адууhа мал бэлшээхэ газарнай бага.

Эдэ бүгэдые хараада абан, саашадаа ургаса багатай нуга саб[...] бэлшээриие хахалжа, шэмэ [...] кукуруза, свёкло, бобы болон [...] ургамалнуудые тараад, hайн[...]гуулхын түлөө тэмсэхэбди. Т[...] намар эртэ малаа таряалангай [...]рида адуулаад, бэшэ үедэнь го[...]лэб газаа байлгажа эдеэлүүл[...]лоо hаамнай зохистой.

ХЯМДА СЭНТЭЙ hҮ, МЯХАН

Ажахын гол баялиг—газар таряалангые зүбөөр ашаглан хэрэглэжэ, гектар бүриhөө эдеэ хоолой зүйл шадаал haa элбэг ехээр, гаргаша багатайгаар абахын түлөө тэмсэхэ гэжэ парти, правительствамнай бидэниие уряална гээшэ.

Тиимэhээ манай совхозойхид байгша ондо газар таряалангайнгаа хубаарилгые дахин наринаар хаража үзөөд, шэнээр табяа.

Гадна бидэ ажахынгаа зарим hалбаринуудые зохихо руунь томодхожо, тэндээ машина техникын хүсэ ехээр хэрэглэн, саашадаа аша үрэтэйгөөр, хурдан түргэнөөр хүгжэхэ замдань оруулжа байнабди. Жэшээлхэдэ, энээнhээ урагша гахаймнай фермэ жэжэнүүд ашаг олзо багатай байhан юм. Нёдондонhoo эхилжэ гахайнгаа бүхы фермэнүүдые томодхоод, тэдэнэй харууhа, тэжээлые шэнэ, зүб гуримаар эмхидхээбди.

Тэдэмнай 3 газар байлгагдана. Нэгэдэхи фермэдэнь гүрэхэ эхэ гахайнууд, хоёрдохидонь томо болгогдожо байhан поршоонхо, гурбадахидань шахамалнууд байлгагдадаг юм. Тиихэдэ бүхы эхэ гахайнуудаа имагтал нэгэ сагта олоор үрэжүүлдэг болообди. Энээнэй ашаар жэлэй таарамжатай сагта нэгэ доро олон поршоонхо абажа түлжүүлээд, тэдэнээ түргэн зуура шахажа худалдаха аргатай болохобди. Жэшээлхэдэ, мүнөө 700 эхэ гахай нигээд ороондо оруулагдахаар бэлэн болочхой. Тэдэниие ерэхэ октябрь, ноябрь соо түрүүлээд, 4500 поршоонхо абажа, 1963 ондо энэ жэлэйхиhээ хоёр дахин ехэ гахайн мяха гүрэндөө худалдахабди.

Байгша ондошье зарим гахайшаднай эрхим амжалта туйлана. Романовска тосхондохи шахамал гахайн фермынхид (ахалагша гахайшан Г. В. Буянов) жэлэй эхинhээ хойшо 1260 центнер мяха тушаагаа гэхэ гү, али гахай бүхэнэй шэгнүүрые сүүдхэдээ 400 граммаар нэмээгээ. Эндэ абтаhан центнер мяханай өөрынь үнэ сэн 28 түхэриг 80 мүнгэтэ болоhон байна. Харин нёдондо совхоздо гахайн мяханай центнер бүхэнэй өөрынь үнэ сэн аяар 115 түхэригтэ хүрөө hэн.

Түрүүшын дүй дүршэлые олоной шадабари болгоё!

Хямда сэнтэй hү ехээр абахын түлөө баhал ехэ оролдолго гаргагдана гээшэ. Нэн түрүүн haалиин олонхи фермэдэ үнеэдые оньhон аргаар haaxa түхеэрэлгэнүүдые тодхообди. **Мүнөө совхозоймнай бүхы 1460 үнеэдэй 800-ниинь машинаар haагдана.** Энээнэй ашаар оньhожоруулагдаhан фермэhээ 24 haалишад сүлөөлэгдэжэ, абтаhан центнер [...]нэй өөрынь үнэ сэн 1 түх[...] 20 мүнгөөр хямдараа. Мүн [...] гэрэгшэ таба hара соо [...] **центнер hүн гүрэндэ ху[...]дагдаа гэхэ гү, али нёдон[...]нойхиhoo 1000 гаран цен[...]рээр ехэ hүн абтаа б[...]**

Ажахынгаа д[...]рой бүхы арга [...]ломжые тон [...]бөөр, бодомжо[...] шадамараар [...]рэглэжэ, хямда сэнтэй [...] мяха болон эдеэ хоолой бу[...] зүйл бүри элбэг дэлбэ[...] абахын түлөө улам эршэ[...]гээр тэмсэхэбди. Тиигэжэ [...]ряалангай 100 га бүридэ [...] центнер, харин бусад газа[...] 100 га бүридэ 16 центнер [...]ха абаха дайшалхы зори[...] 1964 ондо бэелүүлхээр б[...] хүсэ оролдолго, мэргэжэл [...] дабаряа зорюулхамнай.

Н. Медвед[...]
Кабанскын аймаг[...]
Шергинэй совхоз[...]
директ[...]

hаяшаг Кабанскын, нютагай үйлэдбэриин управ[...]ниин Соведэй түрүүшын зүблөөн болоожо, тэндэ [...] харьяата Баргажанай, Түнхэнэй, Кабанскын, Прибай[...]лиин, Ахын аймагуудай колхоз, совхозуудай хүтэлбэ[...]лэгшэд, КПСС-эй райкомуудай секретарьнар, аймаг[...]сэдкомуудай түрүүлэгшэнэр, управлениин мэргэжэл[...]тэд, инспектор-эмхидхэлшэд хабаадалсаа.

Энэ зүблөөндэ хабаадагшад түрүүн Шергинскэ со[...]хоз ошожо, гахай үсхэбэрилгэ, шахалгын дүй дүрш[...]тэй танилсаа. Удаань Оймороой, Кабанскын совхоз[...]дай шубуунай фермэнүүдые, мүн Байгалай совхо[...] үнеэдые haaxa «ёлочка» түхэлэй түхеэрэлгэ хара[...] байна.

Соведэй зүблөөн дээрэ управлениин начальник В. [...] Титов «1962 ондо хүдөө ажахын эдеэ хоолой зүйл аб[...]ха, худалдаха гүрэнэй түсэб дүүргэхэ тушаа зайла[...]гүй хэмжээнүүд» гэhэн асуудалаар элидхэл хээ. Эн[...] Кабанскын совхозой директор Н. И. Хмелев, Шерги[...] совхозой директор Н. Ф. Медведев, Баргажанай ХХ[...] партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ С. [...] Тараскин, КПСС-эй Түнхэнэй райкомой нэгэдэхи с[...]ретарь В. Д. Серебренников, КПСС-эй Прибайкал[...] райкомой нэгэдэхи секретарь Скибаренко болон бу[...] үгэ хэлээ. Зүблөөнэй түгэсхэлдэ КПСС-эй обкомой [...]гэдэхи секретарь А. У. Модогоев үгэ хэлэhэн байна.

ЗАМАЙМНАЙ ЗАЛУУРШАД

АЛТАН ГАРТА

нүүдэрэ бархагар, пан-
дашаһан хурганuудтай,
найнь арһан жэгдэдэ
ржа, хэдэн газараараа
ташаһан, модохирhоо мо-
заян зайлуулаг, хүнэй
ил обтохоор бэшэ гар лэ
Шүрбэһэдынь тэртыл-
һудаһануудынь гүрыл-
сула сараа hорьбонууд.
саанаа модоной хорон
һаа эрхии, долёобортонь
дарсайжа харалшаһан...
д иимэ хэды барбагар,
хиршье һаа, хүдэлэн гэ-
яагаа нугархай, оноб-
й түргэн гээшэб! Хажуу-
верстак дээрэ тараагаа-
айһан дарханай зэр зэм-
: һүхэ, хюрөө, алха, ха-
гэхэ мэтэнүүд һэлгэгдээд
оёр хүри улаан гарта оро-
зомгоол, хибэдэһэ, тайрад-
уд бушхажа, хиидэжэл
а.

шотой түргэнөөр ажалла-
айһан гарнуудай хүдэлэ-
таашаан хаража байха
ондоо, эдэ мүсэнүүд энэ
й барбайлдасаараа хүдэл-
э хэды ехэ юумэ бүтээгээ,
ехэ ажал хээ гээшэб гэ-
бодол толгойдо түрэнэ.
ша хүнэй арюун һайхан

гарнуудһаа нюдөө
жа, балсанта сарбуу
ь үгсэхэдэ, бэрээлжэхэн
шье һаа, дала мүр үр-
й, ходол энеэбхилһэн ха-
ай, бууралтажа ябаһан
й буряад үбгэн ажалла-
айха. Энэ хүмнай Улаан-
Ленинэй орденто паро-
вагонно заводой модон
ай цехэй үнинэй дархан,
унис партиин гэшүүн
н Сундупович Цырендор-
гээшэ.

эн мэнэ һая бригадирһаа
хүдэлмэритэй даалга-
абаад, ажаллажа бай-
байгаа. Хахад түхэрэн-
дүрбэлжэлһэн гурбал-
аншье шэлнүүдтэй ехэ
н рамануудые яаралтай-
хэхэ хэрэгтэй болоо. Дар-
улай бригадые даадаг
Николаевич Мочалкин
хирэ болоод лэ үбгэнэй
уда ерэнэ. Үбгэн дарха-
аа ажаллажа байхые
ханамжатайгаар хаража,
рукциин ёһоор энэ тэрэ
ринуудыешье үгэнэ.
ын гол гол можонуудые
, харуулдажа дүүргэ-
од, үбгэн цехэй дунда
н үрэмдэлгэ соолӧлгын
үүд руушье шогшохо
Нэгэ саашалха үедэнь
дир:
Одоол ажалша,ураншье
урап, ёһотой алтан гар-
ун бшуу даа,— гэнэ.—
байгша юм һаань, энэ
нь алтаар шудхаадшье,
соогоо табижархихаар...
д жэлдэ заводтомнай
ра нарин дарханай хү-

дэлмэри хэжэ байһан хүн ха юм даа.

Энэ үедэ үбгэншье рамынгаа можонуудые—нүхэлхэ газарнуудыень нүхэлөөд, хайха газартань хайгаад—бултыень суглуулжа тэбэринхэй, наашалжа ябана.

— Мүнөө ерээд, можонуудые заһаха, бэлдэхэ байха. Сабшаха, тайраха, харуулдаха, хоноохыень адаглажа байгаарай, яаралгүйхэн хэбэртэй хүдэлжэ байһан аад, хороосотой, бүтээсэтэйгээр ажаллаха гээшэнь аргагүй бшуу даа,— гэжэ Петр Николаевич хөөрэнэ.— Зарим ядуу дархад шэнги арбан таба дахин шагаажа, үлүү дутуу сабшажа, дахин дахин хайжа, хэршэжэ байхагүй.

НЭЭРЭЭШЬЕ, Цырен үбгэнэй модо дархалжа байхые харахада нэгэшье үлүү хүдэлэсэ, далайса хэдэггүй, оншотой, бүтээсэтэйгээр ажалладаг байна. Верстагайнгаа хажууда ерэмсээрээ тоног зэмсэгүүдээ эблүүлжэ, һарбайгаад хүрэхэ газартаа табижархёод, рамын можо болохо модонуудые эблүүлжэ баримсаараа, һайса лаблажа хэмжээд, нэгэ хэмээр бултыень тайраһаар тайрана. Тиигээд үзүүрнүүдыень нэжээд сабшаад, хирбээд, верстак дээрээ табижа харуулдажа эхилбэ. Нэгэ дахин гол түлэбынь харуулдажа, дахин нэгэ шагаагаад, хэды-еды харуулдажархёод, гурьба гаргажархихаданьшье рамын үрөөһэн можо бэлэн болошобо. Станогто нүхэлхэл хэрэг үлөө. Можонуудшье бэлэн боложо, тэдэнээ холбохо саг болобо хэбэртэй. Нэжээд, хошоод дахин сабуудаад, хонооhоор хононо, холбоhоор холбоно. Хадаха газарнуудтань хадажашье барюулна. Гар дороо байһан алха абажа, түрүүн хоёр дахин аалишагаар һүүлшынхиие шангаханаар тоншожорхиходонь, хадааһанай толгойшье модондоо хам няалдашана.

Харин хажуудань ажаллажа байһан залуу дарханиие хаража байхада, ехэл яаралтай, зай забһаргүй харуулдажа, сабшажа, ташархай-няжархай буутар тоншожо байһан аад, хүдэлмэринь балай хороногүй янзатай. Мэнэ мэнэ шагаажархёод лэ дахин дахин харуулдана. Үшөөл таарагүй. Тиигэжэ хайһаар байтарань рамын можын нэгэ хажуу һарюу боложо, үлүүшье хайгдашаба хэбэртэй. Нүгөө хажууһаань абажархин гэһээнь оройдоошье холхиндошожо, хаяхаар болошобо ха даа. Хүбүүн тэрэ можоёо хаража, яахамни ааб гэжэ бодожо бодожо, бүтэхэеэ болиһон хэбэртэй байхадань, һанаа алдаад, хажуу тээшэнь хаяжархиба. Шэнэ модо харуулдаха ушартай бологдоо.

ЦЫРЕН үбгэн хажуудань ерэжэ, харуулаа яажа барьяад харуулдахыень хараад:

— Женя, байл даа. Асалши наашань харуулаа,—гэжэ зэмсэгыень гарһаань абана. Тиигээд улаарнь өөдэ барин шагаажа, хутагынь эриин али тухайгаар, ямараар гараад байһаниие харамсаараа, хойно урдаһаань һүхөөрөө тоншосогоожо заһана, тааруулна.— Зай ши, нэгэдэхеэр, харуулаа жэгдээр баринагүйш, хоёрдохоёр, ехээр эдюулхэм гэжэ эриень наана гаргажархёод, модондоо багса хадамсаараа, тэрэ саанаа буруу талаһаань, нюдэ нюургүй ёборуулнаш. Тиихэдэшни хаанаһаа жэгдээр харуулдагдаха гээшэб? Хара наашаа: харуулайш хутага энэл тухай гараад байхадаа, тааруу байха, зай, тиигээд баруун гараараа барюулаа адхаад, зүүн гараараа эндэһээ дараад, нигээд жэгдэхэнээр харуулдаха юм,— гээд үбгэнэй харуулдахада, жэгдэхэнээр шурьяжа, бишыхан басагадай үһэндөө бантик хэдэг шара атлас лентэ шэнги зомгоол мушхаралдаһаар гаража захална.

Үбгэнэй гарһаа харуулаа абаад, зааһан янзаарнь хүбүүнэй харуулдаад үзэхэдэнь, һураггүй ондоо—даасатайшье, ульгамшье болошоһон хэбэртэй, эли бодо хүхюутэй болоод, ажаллажа эхилбэ. Евгений Салих мэтын иимэ хэды олон залуушуулые үбгэн гушаад жэл соо баян дүй дүршэлдөө һургаа гээшэб!

— Олохон болоо бэшэ юм гү. Зууһаал холо дабаһан байха даа,— гэжэ үбгэн омогтойгоор хэлэнэ.

КОММУНИС ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн энэ бригадынхид хараалһан түсэб, баталһан уялгануудаа һараһаа һарада үлүүлэн дүүргэжэ, цех соогоо түрүү зэргэдэ ябадаг. Жэшээлхэдэ, энэ жэлэй үнгэрэгшэ һаранuудта бригадын хүн бүхэн түсэбэй ёһоор 286 түхэригэй дархалалгын хүдэлмэри хэхэ гэхэ гү, али бэлэн болоhон зүйлнүүдые бүтээн гаргаха түсэбтэй байһан аад, 470—490 түхэригэйхидэ хүргэжэ байгаа. Тиихэлээрээ түсэб 160—170 хуби дүүргэгдэжэ байһан болоно.

Бригадынгаа энэ амжалтада Цырен Сундуповичай оруулһан хубита ехэ байха. Өөрөө нэгэшье голодоhогүйгөөр, хоёр нормо шахуу дүүргэжэ байхынгаа хажуугаар хуушанай коммунист оролдосотой ажалаараа нүхэдтөө жэшээ харуулжа, тоомтой, даасатай үгөөрөө ушар ёһо ойлгуулжа байдаг. Һая болотор агитатор ябаһан, нүхэдтөө хэлэһэн үгэеэ ойлгуулжа, дуулгуулжа шадаха хүн ха юм даа.

Коммунис гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэтэй, түрүү бригада байһан аад, энэ жэлэй түрүүшын кварталда нэгэ бага гутахаяашье, нэрээ хухархаяашье һанаа хүнүүд. Юуб гэхэдэ, тусхай захилаар холын замай вагонуудта хэрэгтэй хайрсагуудые хэһэниинь, тэдэнэйнь олохонууд голодоhондо гаража, бүхы цехые, заводые бэрхэтэйхэн байдалда оруулаа. Шалтагааниинь хадаа, яарал тэбдэл соогуур зарим нүхэд халаагаагүй, хүйтэн сабуугаар хайрсагуудай ханын булангуудые няажархижа, тэрэнь һүүлдэ хобхорхо, задархаяа һанаһан байна. Энэ алдуугаа өөһэдөө заһажа, бригадынхид алишье ушарта голодоhо гаргахагүй, имагтал эрхим шанартайгаар ажаллаха гэһэн зорилго урдаа табяад ажаллажа байна. Энэ ушар дээрэ үбгэн дархан залуушуулые һайса һургажа, хамаг юумэндэ бодомжотойгоор, нягтаар ажаллаха шухала байһан тухай ойлгуулжа, хамагай түрүүндэ, өөрөө эрхим шанартай ажалай жэшээ харуулжа байдаг.

ИИГЭЖЭ Буряадай гигант гэжэ алдаршаһан заводой һаял баригдажа захалжа, һууриинь татагдажа байха үедэ 1933 ондо эндэ ерэжэ, уран гараа гаргажа захалһан Цырен Сундупович Цырендоржиев зургаадахи арбаяа гэшхэжэ ябабашье, түрэл һайхан заводтоо үшөөл ажаллаһан, Хүндэлэлэй самбар шэмэглэһэн, хүнгэн сарюун зандаа, ашанараа үзэжэ, үргэлсэжэ, тэгшэ һайхан жаргалаа эдлэжэ һуудаг.

Ажалша баатар, алтан гарнуудтань, коммунистын һайн, һайхан сэдьхэлдэнь доро һүгэдөөд, үшөөл олон удаан жэлнүүдтэ һүхэеэ бүхөөр барижа ябахыень хүсэе.

Д. ЦЫРЕНЖАПОВ.

ШЭНЭ АРГААР

...тиин XXII съездын ...бэриие бодото дээрэнь ...хээр зоригжоhон Хан...йн леспромхозой хүдэл...эд модо бэлэдхэхэ, аша...рэхэ ажал дээрэ түрүү ...ршэл нэбтэрүүлхэ хэ...хэ анхарал хандуулна. ...ашинануудта модые то...гса болгон ашаха түрүү ...идэ үргэнөөр хэрэглэгдэ...дэнэй жэшээгээр Барга... Худанай, Итанцын лес...озууд модые томо баг...эрэдэг болонхой.
...агатайнхид модо ашал...рэл түрүү дүй дүршэл ...эһэнэй ашаар ажалайн...үтээсые 35—40 процен...эшэлүүлһэн байна. Мүн ...юрөөдэхэ, ашаха, буул...жал хүсэд оньһожоруу...хай.

Леспромхозой хүдэлмэришэд модо шэрэхэ таба һарынгаа түсэб болзорһоонь холо урид дүүргээд, даабариһаа гадуур 18 мянган кубометр модо Эхэ оронойнгоо шэнэ барилганuудта эльгээбэ. Түсэбһөө гадуур эльгээгдэһэн энэ модоорнь хоёр байратай 180 шэнэ гэр гэхэ гү, али 15 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай гэрнүүдые барижа боломоор. Мүн эндэхи шпала хюрөөдэгшэд таба һарын түсэбһөө гадуур 30 мянган шпала хюрөөдэһэн байна.

Уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Хара-Хүтэлэй, Шаргайн модо бэлэдхэлэй пунктнууд түрүүлжэ ябана. Жэлэй эхинһээ хойшо энэ хоёр пункт даабаряа ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Социалис мүрысөөндэ һайн дүн туйлаһан пунктнууд Буряадай совнархозой, профсоюзай областной соведэй дамжуулгын Улаан тугые нэгэдэхи мүнгэн шангуудтайгаар абаха болобо.

Ажалдаа шалгаржа, бусадта жэшээ харуулжа ябаһан түрүүшүүл эндэ олон. Трактористнар Бурдуковский, Кудряшов, автомашинын жолоошод Федоров, Вишняков, крановщик Алексеев болон бусад үдэрэйнгөө даабари ходо үлүүлэн дүүргэдэг юм.

Хандагатайн хүдэлмэришэд модо шэрэхэ хахад жэлэйнгээ даабариие болзорһоонь урид дүүргээд, түсэбһөө гадуур 20 мянган кубометр модо шэрэхэ уялга абаһан байна.

Н. Тюрнев.

ВОРОНЕЖСКО ОБЛАСТЬ. **Хохольско районой «Ленинский путь» колхозой механизаторнууд хабарай тарилга амжалтатайгаар дүүргээд, шэнэ ургаса хуряалгадаа бэлдэжэ эхилээ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (баруун гарһаа) колхозой инженер Ф. Денисов, комбайнёрнууд И. Замятин, П. Аристов гэгшэд комбайн хабсаргажа байна.**

ТАСС-ай фотохронико.

Нэгэдэмэл научна сесси

МОСКВА, июниин 11. (ТАСС). СССР-эй Наукануудай академиин биологическа эрдэмэй таһагай, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын эрдэмэй Бүхэсоюзна академиин нэгэдэмэл научна сесси мүнөөдэр эндэ нээгдэбэ. Энэ сесси ургасые хамгаалха шухала асуудалнуудта зорюулагданхай.

СССР-эй Наукануудай академиин биологическа эрдэмэй таһагай академик-секретарь, академик Н. М. Сисакян сессиин зорилгонуудые тодорхойлоо.

Профессор Ю. В. Ракитин, хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат Г. А. Чесалин, хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат В. Ф. Ладонин гэгшэд тэндэ элидхэл хээ.

Тус сесси хоёр үдэр үргэлжэлхэ.

ЖИТОМИРСКО ОБЛАСТЬ. Емильчинскэ районой Шевченкын нэрэмжэтэ колхоздо лён эрхимээр ургуулдаг нэгэ звено бии. Коммунис ажалай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн энэ звеное ВЛКСМ-эй XIV съездэ хабаадаһан залуу коммунист Мария Остапчук хүтэлбэрилдэг. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Мария Остапчук.

ТАСС-ай фотохронико.

ҺОНИРХОЛТОЙ МЭРГЭЖЭЛ

Советскэ Союз шэнгеэр агнууриин ажахые хүгжөөхэ арга боломжо ондоо ямаршье гүрэндэ үгы. Ой тайга, тужа түглэ, хээрэ тала, гол мүрэн, нуур далай, уһа намаг — эдэ бүгэдэ элдэб үнэтэ ан үсхэбэрилхэ газар болоно. Тэндэ үсхэбэрилэгдэдэг ан гүрөөл, шубууд — гүрэнэймнай ангай баялиг гээшэ. Энэ баялигые зүбөөр хэрэглэлгэ, ангай ажахые һайнаар эмхидхэлгэ—гүрэн түрын тон шухала удха шанартай хэрэг мүн.

Орон доторoo ангай ажахые эрхилэлгые үндэһөөрнь һайжаруулга—байгаалиингаа баялигые али болохо аргаар дүүрэн хэрэглэхэ тушаа партиин XXII съездын түүхэтэ шиидхэбэритэй таһаршагүй холбоотой байна. Арадай ажахын нэгэ шухала һалбари болоrшо ангай ажахые эмхидхэхэ, түсэблэхэ ябадалда тусхай мэргэжэлтэд хэрэгтэй. Эрхүүгэй хүдөө ажахын институтай зоотехническэ факультедэй ангай ажал эрхилэгшэдэй отделени дээдэ мэргэжэлтэй хүнүүдые бэлэдхэжэ гаргана.

Ангай ажалые эрхилэгшэдые бэлэдхэлгэ шэнэ программын ёһоор үнгэргэгдэнэ. Тэндэ һурадаг студентнэр түрүүшынгээ курсһаа эхилэн, ажалда тон хани бодото хэрэгтээ тодхол хүсэд олохо үйлэдбэриин практика гарана.

Ангай ажал эрхилэгшэдэй отделенидэ агнууриида дуратайшуул олоороо ерэжэ ороно. Эндэ һурагшад бодото ажалай дүршэл хүсэд олохо юм. Тэдэнэр ангай байрладаг газар һайса мэдэхэ, ангай ажахын һалбаринуудые зүбөөр эмхидхэхэ мэргэжэлтэд боложо гараха юм. Һургуули дүүргэгшэд Сибирь болон Алас Дурнын республика, областьнуудта ошожо хүдэлнэд. Мүнөө зун тус институт энэ отделени дүүргэгшэдэй наймадахи табилга хэхэнь.

Ангай ажал эрхилхэ мэргэжэл шудалхын тулада Эрхүүгэй хүдөө ажахын институтда ороxо хэрэгтэй. Институтда абалгын экзамен байгша оной август һарада эхилхэ байна.

В. Жаров,

Эрхүүгэй хүдөө ажахын институтай ахалагша багша.

СҮЛӨӨТЭ ГОРОД БОЛОХО ЁҺОТОЙ

Асуудалда харюу

Баруун Берлин тухай асуудал дэлхэйн түрүү үзэл бодолтой хүн зоной һанаа сэдьхэл зобооно. Энэ асуудал мүнөө ямаршуу бэложо байнаб гэһэн асуудалтайгаар нүхэр Нимаев (Загарай) манай редакцида хандаа. Энээндэнь харюу болгон, нүхэр Ч-Р. Намжиловай статья толилбобди.

Залин буудалаар Европо түбиие доhолгоhон мартагдашагүй 1945 оной хабар суута немец уран зохёолшо Иоганнес Бехер айхабтар мэргэнээр иигэжэ бэшээ бэлэй: «Энэ диилдэлгэмнай һанагдаагүй гүнзэгы удхатайл даа, саашадаа болоходоо илалташье байжа магад... Энээнэй урда тээ хэжэ байһан хэрэг үйлээ эрид сэхээр сэгнэжэ, арад зомнай үнэн харгыгаа олохо ёһотой. Тиигэжэ алдуугаа мэдэрээ һаа, энэ диилдэлгэ өөһэдыемнай абархал».

Эдэ үгэнүүд Германиин Демократическа Республикын уг зорилгые аргагүй зүбөөр тодорхойлоо. Яахадааб гэхэдэ, урда үнгэрһэн ушагта хэрэгээ хайра гамгүйгөөр шүүмжэлэн хаяжа, бата найдамтай, буруушаалтагүй зүб замда гараха ушартай байгаа бшуу. Эгээл тиимэһээ гитлеровскэ Германиин буу зэбсэгээ хуряажа, үгэ дуугүйгөөр бэеэ тушааһан саг—1945 оной майн наймание эрхэ сүлөөгөө олоhон айхабтар дурасхаалта һайндэр гэжэ Германиин Демократическа Республикын ажалшад тоолодог. Энэ үдэр арбан долоон миллион немецүүд фашизмын зэбүүрхэлтэ муухай гурим байгуулгаһаа, монополинууд, юнкернүүдэй хорото хара һабарһаа хэтэ мүнхэдөө мултарһан түүхэтэй ха юм. Хуби заяагаа гартаа абаһан немецүүдэй хүсэлөөр, эбтэй амгалан байдал тогтооxо гэһэн тэдэнэй үнэн сэдьхэлэй зориг эрмэлзэлгээр Германиин Демократическа Республика Европын гол дунда мүндэлэн түрөө бэлэй. Иигэжэ немец арадай гайхамшагта түлөөлэгшэд—Карл Маркс, Генрих Гейне, Эрнест Тельман, Клара Цеткин, Карл Либкнехт, Роза Люксембург гэгшэдэй үни холоhоо хойшо һанажа, хүсэжэ, бүхы наһан соогоо тэмсэжэ ябаһан хэрэгынь бодото дээрээ бэелүүлэгдэв.

Теэд гитлеровскэ дээрмэшэдэй урдаһаа бидэнтэй хамта дайлалдаһан союзнигууд—Америкын Холбоото Штадууд, Англи, Франци дайнай дүүрэхэ үедэ хамтаараа баталан абаһан хэлсээгээ хүсэндэнь оруулаагүй. Хорото могой—фашизм, милитаризмые дахяад үндыхэ аргагүйгөөр эсэслэн һүнөөхэ гэлсэһэн аад, тэдэнэр улам үмэгшөөжэ, гар дээрээ бөөмэйлжэ байгаад, Баруун Германиие эрхэ сүлөөдэ дурагүй дайсан харша гүрэн болгоо. Тэрээнһээ байтагай Германиин Демократическа Республикын газар дээрэ байһан Баруун Берлин үһөөрхүү этэгээдүүдэй, элдэб эсын тагнуулшадай исалжа, шиигэнажа байһан хорото уурхай болонхой.

Мүнөө Берлинэй үйлсөөр ябаад хараа һаа, Бранденбургын ехэ үүдэнһээ, мүн рейхстагһаа хойшо, урагшаа бүхы хотые һэтэлэн гараһан үндэр бетон хана бодхоогдонхой. Иигэжэ нэгэ бүхэли хотын эгсэ хоёр газар хубаагдаад байхада, али али тээшээ гарахын тула тусгаар табилга хэрэгтэй. Энэ гуримые өөһэдынгөө аюулгүй байдал сахиха зорилгоор ГДР-эй правительство 1961 оной августын 13-һаа хойшо тогтоогоо бэлэй. Тиигээгүй байхадань хэсүү бэрхэшээлтэй ушарнууд тохёолдодог һэн. Баруун Берлиндэ шэбээлһэн тагнуул һүйдхэлэй наяад гаран центрнүүд үдэр һүнигүй ажаллажа, зоргоороо аашалжа байгаа. Тэрээнһээ гадуур тусгаар эмхидхэгдэһэн хэдэн олон команданууд ГДР-эй ажалшадые үгэдөө оруулха, баруун тээшэнь абаашаха зорилгоор харата муухай ябуулга хэдэг һэн. Хүн зониие занаха, баадхаха, мэхэ гоходоо оруулхань үшөө багадаад, хулуужа абаашадаг болоо бэлэй.

Теэд хатуу журам тогтоогдоhонhоо хойшо арбан һарын үнгэрөөд байхада, эндэхи эрхэ байдал нилээд хубилаа. ГДР-эй ажалшад һанаата болонгүйгөөр, амгалан тэнюунээр ажаһууха, ажаллаха аргатай болонхой. Гэгээн сагаан үдэр дунда баруун тээһээ субадаг ёро муутай шпионууд, һүйдхэл татагшад, аралжаа наймаашад харагдахаяа болёо.

Манай совет журналист нүхэр Наумов май һарын эхеэр Берлин хотоор ябаһан тухайдаа иигэжэ бэшэнэ:

— Гал түймэрэй, гашуун дариин утааһаа хаб хара үнгэтэй болошоhон рейхстагай һандархай байшан манай сэрэгшэдэй фото-альбомууд соогуур оронхой гээшэ ааб даа. Тэрэнэй шулуун ханада сэрэгшэдэймнай орхиhон сараа тэмдэгүүд дэлхэйн бүхы оронуудай газетэ, журналнуудта тоогүй оло дахин хэблэгдэһэн байха. Мүнөө энэ байшангай эгээн дээдэ тулганууд газарта абажа хаягданхай. Совет сэрэгшэдэй нэрэнүүд хюһажа үгы болгогдоhон гү, али шэрэ будагаар баллаатай. Түймэрэй хара хөө тортогынь бүхы тээһээ һалгаагдаа шахуу. Хажуугаарнь барилгын модо шулуун дүүрэн. Теэд ойро дүтэнь ошохын эргагүй, үндэр гэгшын хашаагаар хүреэлээтэй. Энэ хэндэшье хэрэггүй мантан шулуун байшангай һандархайе боннско засагаархид мүнгэ зөөри хайрлангүйгөөр юундэ бодхоохые оролдоноб? Ямар зорилготойгоор тиигэнэб гэхэдэ, энээниие үндэһэ яһанай һүлдэ тэмдэг болгожо ерээд, ябан ошон үһөөгөө абаха мэдэрэл хүн зоной сэдьхэлдэ түрүүлхэ һанаатай бшуу.

Үнгэрхэдөө тэрэ һандархай рейхстагай оройдо Баруун Германиин гүрэнэй туг хадхаатай байна. Теэд бэеэ даанги, эрхэ сүлөөтэ Германиин Демократическа Республикын газар дээрэ байһан Баруун Берлин хайшан гээд боннско милитаристнарай мэдэлэй болохо болооб? Баруунай гурбан гүрэншье һүүлэй үе болотор энээниие буруушаадаг байгаал. Харин Аденауэр, тэрэнэй туһамаршад өөһэдынгөө ээдэйшье һанамжые тооxо дурагүй, алаг эреэн тугаа рейхстагай оройдо налбуулһаар...

Германска фашизмын диилдэжэ, үгэ дуугүйгөөр гараа үргэһэнһөө хойшо арбан долоон жэл болобо. Теэд мүнөө хүрэтэр эбэй договор батaлагдаагүй. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үлэгдэлнүүдэй һалгаагдаагүй байһаниинь айхабтар таарамжагүй, үнэхөөрөө аюултай хэрэг болоно.

Түүхын онсо эрхэ байдалһаа дулдыдажа, Германиин хоёр ондоо гүрэн болоод байһан ушарые мэдэржэ, тэдээнтэй хоюулантайнь эбэй договор баталая, тиигээд Баруун Берлиниие сүлөөтэй хото болгожо амяарлан гуримшуулая гэһэн дурадхалые Советскэ Правительство аяар үнинһөө хойшо оруулнал. Харин баруунай гүрэнүүд элдэб шалтагаан урдаа барижа, энээниие саг үргэлжэ хойшо татана. Тиигэжэ байһыень һамбаашалһан боннско ээрхэг түримхэй этэгээдүүд үдэр һүнигүй өөһэдынгөө хорото хара хэрэгые үйлэдэһээр. Ниитэ германска асуудалнуудые эрхилхэ Бонной министр Эрнст Леммер гэдэг, урдань Геббельсын туһамаршаниинь байһан хүн баруун Берлиндэ байрaараа зөөжэ ерэнхэй. Энэ хотые хоёр тээшэнь хубааһан хилэ дээрэ тэрэнэй тухиралтаар элдэб добтолго, һүйдхэл болоно. Радио, телевиденеэр, хэблэлээр дамжуулан бузагай муухай номнол тараагдана.

Һүүлэй хэдэн һарын турша дотор баруун Берлин худар боннско правительствын бүхы министрнүүд, үбгэн зүнтэг канцлер Аденауэр түрүүтэй, Германиин Федеративна Республикын президент Любке болоод, бундестагай депутадууд һүрэг олоороо субадаг болонхой.

Баруун Берлин хадаа Германиин Федеративна Республикын хуби байгаагүй юм, байжашье шадахагүй гэжэ баруунай гүрэнүүд нэгэнтэ бэшэ мэдүүлһэн байгаа. Теэд тээмэндэ Женевэ хотодо болоhон хэлсээнүүд дээрэшье американска талынхид энээниие баһа дахяад гэршэлэн баталба. Хэды тиигэбэшье һаань оккупационно засагаархидай дали доро хоргодоhон боннско правительствын эмхи зургаанууд энэ хотодо байжал байһаар. Энэ жэлэй апрелиин 27-до Баруун Берлинэй бургомистр Брандт гэдэг канцлер Аденауэрта хандан иигэжэ түйба: «Та, дээдэ канцлер, өөрынгөө эрхые эдлэжэ, манай Баруун Берлиндэ аргатай сагтаа, шадаал һаа мэнэ мэнэ ерэжэ, ажалаа хэдэг байгыт. Энэтнай хилын саана ехэ нүлөө үзүүлхэл».

Рейтер агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, Баруун Берлинэй гэр байшангууд дээгүүр ойрын сагта хоёр зуугаад гаран сиренэнүүд тодхогдохо юм хаш. Зүүн зүгһөө «агаарай добтолгын» дүтэлхэдэ, хүн зондо саг дарыдань дохёо тэмдэг үгэхэ «үүргэтэй» байха болоно. Мүнөө Баруун Берлинэй асуудалаар, мүн бүхыдөө Германитай эбэй договор баталха тухай хэлсээнүүдэй хэгдэжэ байһан үедэ Бонной дээгүүр тушаалта ноёдой субалга, хилэ дээрэ элдэб һүйдхэл, добтолго хэлгэ, хархис бузагай номнол тараалга ямар зорилготойгоор хэгдэнэб? Энээниие хүн бүхэнэй ойлгожо ядахаар бэшэл. Советскэ Союз Америкын Холбоото Штадууд хоёр үгэеэ ойлголсожо, ямар нэгэн хэлсээ түйлажархина аа гү, Баруун Германиие сүлөөтэй хото болгоболонь ГДР-эй засагаархидһаа зүбшөөл һуража энээ руу ябаха болоно аа губди гэжэ айһан боннско этэгээдүүд иимэ бузагай ябуулгануудаа һүжэрөөжэ байна ха юм.

Тиинһээ тиитэрээ Германи тухай асуудалаар Женевэдэ боложо байгаа советскэ-американска зүблөөнүүд тушаа Никита Сергеевич Хрущев иигэжэ тэмдэглээ һэн: «Эдэ хэлсээнүүдэй зарим дүнгүүдые хараад байхада, саашадаа үгэеэ ойлголсожо болохо бэшэ аа гү гэжэ зарим тэды найдал түрүүлнэ». Теэд баруун гүрэнүүд нэгэ талаараа хэлсээ хэжэ, Берлинэй асуудалые зүбөөр шиидхэхэ арга замуудые бэдэрэлсэнэ хэбэртэй. Харин нүгөө талаараа Аденауэр, Брандт болон Баруун Германиин удамаршадай нэтэрүү үсэд аашa ябуулгануудые саг үргэлжэ дэмжэжэ, тэдэнэй урда тэдэргэ сухарижа байһаниинь тоншье гайхалтай.

Һаяшаг ГДР-эй гүрэнэй соведэй түрүүлэгшэ нүхэр Вальтер Ульбрихт манай «Правда» газетын главна редактор нүхэр Сатюков, «Известия» газетын главна редактор нүхэр Аджубей хоёртой хөөрэлдэхэдөө иигэжэ мэдүүлээ һэн:

— Буу зэбсэг хуряаха, амгалан байдал тогтооxо хэрэгтэ Германиин хоёр гүрэнүүд мүнөө үедэ өөһэдынгөө оруулалтые заатагүй хэхэ уялгатай. Яахадааб гэхэдэ, энэ зуун жэлэй түрүүшын хахадай туршада Германиин гүрэн хоёр удаа дэлхэйн ехэ дайнай гуламта болоhон байха юм. Баруун Берлинэй хүн зон Баруун Германиин болоод бусад хариин оронуудай тагнуулшадгүйгөөр, сэрэгэй частьнуудгүйгөөр, элдэб эсын ноёд һайдуудгүйгөөр амгалан тэнюунээр ажаһуухые хүсэнэ. Теэд эбэй договорой батaлагдаагүй сагта, Баруун Берлинэй асуудалые амгалан ёһоор гуримшуулаагүй сагта Европын тэгэн дунда ехэ түймэрэй сусалнууд улам бүри удхалагдажал байха болоно ха юм.

ДУУН, ШИ ДУУМНАЙ, ЖЭГҮҮРТЭН ЗЭДЭЛЫШ!

Үнгэрөөшэ амаралтын үдэр. Оробон бороогой орьёл торьёл бараан хара үүлэнүүд баруун зүг тээшэ дүмүүхэнээр hолжорон дүүлинэ. Хирэ хирэ болоод лэ hэбшээн hэрюухэнээр hэбюурдэнэ...

Тиигэбэшье БурАССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадион дээрэ ехэл согтой хүхюун. Хүн бүхэнэй нюур шарай баяртай сэлмэг, сэдьхэл соонь — сэсэг. «Мүнөөдэр бороо оронгүй ээлэбэ хаш», «Ши ниитын хоорто дуулаха гүш?» гэхэ мэтын задарюун омог хөөрэлдөөн замханагүй.

Стадионой хибэс ногоон дэбисхэрэй тэг дунда сахариг зурлаатай талмай дээрэ тодхогдоhон үргэн ехэ ендэр олтироггтоно. Дээрэнь микрофон ёдойно... Удабашьегүй олон янзын—улаан, ногоон, хүхэ торгон аад, өөрын онсо hүлдэ тэмдэгтэй тугуудые өөдэнь үргэн намилзуулhан, өөрэ шамбай бүлэг бүлэг хүбүүд, басагад абааштай дорюунаар алхалалдан гаража ерээд, талмай дээгүүр гороолходонь, эгээл түрүүшын альга ташалган нэрьешэбэ. Тэдэнэй ябажа үнгэрэмсээр одоол дуунай hайндэр эхилнэ.

Тугаарайхи ендэр дээрэ дирижёр гаража, тэрэнэй үлэ мэдэг тэмдэг үгэхэтэйнь адли, стадионой нүгөө талын трибуна ээлжэ hуугаашад нэгэн адляар хүл дээрээ нэрхирэн бодожо, оркестр наадаад захална.

— Композитор Туликовай зохёоhон Ленин тухай дуун!

Ашата багша Ильич тухай аялга hайхан дуун аргагүй hүр жабхалантайгаар шэнхинэжэ, бүхы стадион дээгүүр элин жэгүүртээд, hэбшээ hалхинда заримдаа аалин, заримдаа шанга болоходол гэжэ, улам hүртэй зохидоор соностоно.

hүүлээрнь «Бухенвальдын набат»—уряа дуун зэдэлээд, уяхан зэбээрээ улаахан зүрхэ харбан хүдэлгэнэ. «Зогсон бодоёл, даа, hуури дээрээ минута соо»,—гээд эб найрамдал тухай эршэтэ үгэнүүдэй эбхэрэн гарахада, эндэ байгшад бүгэдөөрэн хүл дээрээ зогсожо, эб найрамдалай түлөө хэзээдэшье эрлхэг зоригтойгоор тэмсэжэ, эсэсэй илалта туйлахабди гэhэн эрдэни hайхан тангариг үргэжэ байhан мэтээр үзэгдэнэ. Энэ дуунай удха аялга эндэ hуугшадай hанал бодол хоёр хамтаран ниилэхэдээ ямар гайхамшагтай зохид бэ.

Нэгэдэмэл хоорые үнинэй дирижёр, үбгэн артист нүхэр Забельский үнэхөөр шунажа хүтэлбэрилөө. Зүгөөр Ж. Батуевай зохёоhон «Залуушуулай шог дуун» программа соо оруулагдаhан аад, юундэшьеб дуулагдангүй орхигдошоо. Теэд яахабши даа. Эхилhэн юумэ тухайдаа эсэстэнь хүрэтэр элишэлэн хөөрэжэ үгэе.

Удаа дараалан тиигээд лэ Улаан-Үдымнай уран бэлигтэн ендэр дээрэ гаража, ехэл абьяастай хүхюунээр наада зугаа харуулна. Сагаан торгон аад, газар шударма ута самсатай, хүн шубуудтал адлихан дангина басагад аали намдуугаар алхалалдан гаража, ара таладань хара хубсаhатай, харамаар дорюун хүбүүд зогсожо, «Коммунизмын гэрэлтэ нарые угтуулан» гэhэн композитор Бабаджанянай дуу хоолойн hайхаар, хонгёо сэбэрээр зэдэлүүлнэ. Эдэнэр—вагон локомотив бүтээгшэд, бурьялма ехэ эдэбхитэн, булгархай хурдан бодолтон...

hүүлээрнь ниислэлэймнай гигантнуудай нэгэн—мяханай комбинадай бүлэг залуушуул буряад арадай хатар буурашагүй сог залитайгаар наадаба.

Улаан-Үдэ станциин локомотивэй депогой эрэшүүлэй хоор—боро формоёо үмдэhэн түмэр замшад баhал баритон, тенор хоолойн аялга ниилүүлэн, аятай зохидоор дуулаба. Тэдэнэй халаан— түмэр замай техникумэй оюутан мүн лэ ахамад нүхэдhөөн алхамшье дутуугүй дуулалдаа. Ендэр дээрэ египет арадай хатарые мяханай комбинадай басагад наадаба. Кавказай маягтай аад, айхабтар олон янзын, аргагүй уян зөөлэн чугалбаритай хатар.

Тэрэшэлэн «Булад хайлуулагшад» гэжэ мүнөөнэй темэ дээрэ зохёогдоhон бүришье hонирхолтой танца харуулагдаба. Далбагар үргэн хүбөөтэй малгай, дарагар шара хубсаhа үмдэhэн бүхэ шамбай хүбүүд бүлэг бүлэгөөрөө жагсажа, булад хайлуулдаг пеэшэнгые ута нарин түмэр ургаар удхална янзатай. Тиихэдэнь хайламал буладай үнгэтэй улаа ягаахан самса үмдэhэн урин зулгы басагадууд урдаhаань гаран ерэжэ, сэбэрхэн хүбүүдэй—булад хайлуулагшадай сэдьхэл зүрхэ ээлнэ хэбэртэй. Энэ ехэл удхатай, hониноор зохёогдоhон хатар. Мүн наадагшадшье мүнөөнэй хүдэлмэришэн залуушуулай hанал сэдьхэлые шадамараар зураглана. Эгээл иимэ хатар танцанууд элбэг олон боложо байг лэ!

Солистнууд сооhоо ПВЗ-гэй хүдэлмэришэн нүхэр Искренева ород

арадай дуу тон хонгёо hайханаар хандюурдаба. Тэрэ мүн олохон аари эрхим hайнаар дуулажа, бүхы завод соогоо, зон нүхэдэй дунда суурхадаг. Уулзахадамнай, тэрэ иигэжэ миhэрэн мэдүүлбэ:

— Дуушан мэргэжэлтэй бэшэб. Хүгжэмдэ аргагүй ехээр дурладаг хүн би. Дуу хүгжэм гээшэ эди шэди ехэтэй искусство гээшэ бээз. Сэдьхэлэй толи, зүрхэнэй дали болодог. Мүнөө арадай консерваториин нэгэдэхи курс дүүргэжэ байнаб, — —гэбэ. Нүхэр Искренева шэнги залуушуул мүнөө үедэ олошоржо байнхай. Иигэжэ юрэнхы болбосоролоо дээшэлүүлхын хойноhоо хүн бүхэнэй эрмэлзэдэг болохонь холо бэшэ, хормойдо болоо.

Баhа таксо-моторно ажахын шофёр С. Старковский араб болон молдаваан дуунуудые айхабтар бэрхээр дуулаба. Тэрэ али бүхы талаараа, юундэшьеб, Рашид Бейбутовые hануулна. Али ерээдүйн Бейбутов байгаа гү?

Дуунай hайндэрэй түгэсхэл дээрэ Шэлэй заводой залуушуул «Ёхор», мяханай комбинадайхид— молдаваан хатар наадаба.

Юу дэмы хэлэхэб даа, бүхы хатар, дуунууд, бүгэдын hайшаалда хүртөө.

Гэбэшье... тэрээндэ олон хүн хабаадуулагдаагүй, далайса дэлисэнь, репертуарынь hанаhанда хүрөөгүй. Ажаглахада, hайндэрэй программа богонихон болзор соо бэлдэгдэhэн янзатай.

Үнинhөө хойшо түхеэрээд, нэгэдэмэл хоорто бүри олон хүниие хабаадуулбал, ямар гоё байха hэн бэ! Тиигээ hаа, тэрэ бүхэли наhан соошье мартагдашагүй бүхөөр хадуугдажа, бүри олон залуушуулые өөрынгөө зэргэдэ элсүүлхэ байгаа бшуу.

Буряад арадай ёhондо хүгжэмгүйгөөршье дуу дуулдаг ушар али олон үзэгдэдэг ха юм. Энэмнай капелла гэhэнтэй тон адлишуу. Теэд иимэ юумэн огто юундэ үгыб? Нэгэдэмэл оркестр лаhан бэ?

Гадна дуунай hайндэрэй эхилхын урда тээхэнэ гоё hайхан национальна хубсаhа үмдэжэ гү, али нэгэн адляар хубсалаад, хотын түб талмайhаа стадион хүрэтэр дуу дуулалдаhаар, ябагаар ошоходо ямар hүрөөтэй hонин байха байгааб (Жэшээнь, буряад халаад оёжо, hайндэртэ үмдэхэhөө дуушад арсахагүйл байха...) Иигэжэ дуу дуулалдажа үйлсөөр зэлэ татан ошоходо, дуушадта өөhэдтэньшье, мүн харагшадташье ямар ехэ нүлөөтэй байхаб!

Тиихэдээ оркестрнүүдэй маршнуудые наадаа hаань, бүрил хүхюутэй байха бэшэ гү?

Зүгөөр иимэ hайндэрые тон эртэнhээ бэлдэхэ хэрэгтэйл даа.

Республикымнай тоггоhоор 40 жэлэй ойн ехэ найр ерэхэ жэлдэ болохонь. Тиимын тула эгээ мүнөөнhөө репертуар зохёохо, шэнэ дуунуудые хэблэхэ, дирижёрнуудай, хоровигуудай тусхай курс-семинар үнгэргэхэ шухала болоо гээд hанагдана. Тиихэдээ энэ курсада хабаадагшадhаа hуралсалай хоор эмхидхэжэ, дүшэн жэлэй hайндэртэ дуулагдаха дуунуудые урид бэлдүүлхэдэ яахаб? Тэдэнэр нютагаа бусажа ошоходоо, нэгэдэмэл хоорнуудта дуулаха хүнүүдые hургаха байна бшуу. Мүн бусадшье олон янзын хэмжээ ябуулганууд хараалагдаха юм бээз.

Зүгөөр энэ хүдэлмэриие абаhаар лэ эмхидхэжэ орохын тула гол комисси байгуулаад, репертуарай, финансын байрада түбхинүүлхэ, харгы замай асуудал шиидхэхэ, уран түхеэрэлгэ болон национальна хубсаhа бэлдүүлхэ, арадай бэлигтэнэй үдэшэнүүдые үнгэргэхэ үүргэтэй бага комиссинуудые гол комиссиhаа дулдыдуулан эмхидхээ hаа лахаб.

Мүн аймаг бүхэндэ тиимэрхүү комиссинууд хүдэлбэл hайн ха hэн.

Мүнөө хүрэтэр олохон эмхи зургаанда, предприяти, колхоз болон совхозуудта өөhэдын тогтомол хоор гэжэ огто үгы байна бшуу. Тиимэhээ шэнэ хоорнуудые эмхидхэхэ ёhотой бологдоно. Баhа духовой оркестрнүүд тухай бодомжолхоор саг тулажа ерээ.

Иимэрхүү янзын хүдэлмэри ябуулбал, республикымнай 40 жэлэй hайндэр ехэ хүмүүжүүлхы, ехэ баярай оршон байдалда үнгэрхэhөө гадна, энэнь дуу дуулалгын саашанхи хүгжэлтэдэшье айхабтар hайн нүлөө үзүүлхэ hэн.

Дуунай hайндэр яhала hайнаар үнгэрбэшье hаань, дурсагдааhн хүдэлмэри нэмээжэ эмхидхэхэ шухала гээд hанагдана.

Иигээд лэ хойто жэлэй дурасхаалта үдэр бүри гаhар ехэ амжалта туйлахыень, тон мүнөөнэй шэнэ дуу хатар зохёожо олоор асархыень Буряад оронойнгоо залуушуулда хүсэе!

Р. ЦЫБИКОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: **1. Мяханай комбинадай хүбүүд, басагад буряад хатар наадана. 2. Шэлэй заводой хатаршад. 3. Нэгэдэмэл хооройхид.**

Л. ХАЙДУРОВАЙ фото.

Багшанарай hайндэр

hаяхан Хонгор Уулын зүүн бэедэ, Загастай голой эхиндэ сэсэг набшаар бүрхөөгдэhэн үзэсхэлэн hайхан газарта Сэлэнгын аймагай багшанар сугларжа hайндэрлэбэ. Эндэ 200 гаран хүн сугларaa. 1961—1962 оной hуралсалай жэлэй дүүрэhэнтэй дашарамдуулан эмхидхэгдэhэн hайндэрые багшанарай профессиональна союзай райкомой түрүүлэгшэ Ринчин Минжурович Дашиев нээгээ. Аймагай гүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таhагые даагша Б. Б. Шагдыров эрхим hайн ажалаараа шалгарhан багшанарта РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерствын Хүндэлэлэй грамота болон «Арадай гэгээрэлэй отличник» гэhэн тэмдэг барюулба. РСФСР-эй Гэгээрэлэй министерствын Хүндэлэлэй грамотаар Шахтын дунда hургуулиин математик В. В. Новолодская, мүн эндэхи багша И. А. Постольник болон бусадта барюулагдаа. Тэрэшэлэн Загастайн дунда hургуулиин багшанар Т. В. Курмилевич, Г. П. Ростова, Шахтын найман жэлэй hургуулиин багшанар А. Б. Сахьянова, Е. Е. Романова гэгшэд «Арадай гэгээрэлэй отличник» гэhэн тэмдэгүүдээр шагнагдаа.

Сэлэнгын багшанартай мүрысэдэг Баргажанай багшанарай түлөөлэгшэд hайндэртэ сугларагшадые амаршалбад. Удаань спортын мүрысөөнүүд эмхидхэгдэhэн, хатар наадан ба найр, зугаа болоhон байна.

манай корр.

Хилын саанаhаа

Антуан Гизенгые дары сүлөөлхэ эрилтэ табина

ЛЕОПОЛЬДВИЛЬ, июниин 12. ТАСС-ай корреспондент Г. Федяшин мэдээсэнэ:

Конгын патриодуудай толгойлогшо Антуан Гизенгые хинан хаража байhан солдадуудай, мүн Аюулгүйн албанай начальнигай захиралгаар тэрэниие Леопольдвиль абаашахаяа ерэhэн солдадуудай хоорондо тулалдаан болобо гээд Леопольдвильда hураг үгэ тараагданхай. Энэ hураг үгын үндэhэ баримтагүй байhан тушаа ямаршье мэдээсэл толилогдоогүй байна. Энэ тулалдаанай үедэ шархатаhан хүнүүд бии гээд мэдээсэгдэнэ.

Энэ мэдээсэлые Антуан Гизенгын түрэлхид, тэрэнэй тала баригшад дуулажа, ехэ hанаата болобо. Тиигэжэ Гизенгын ами наhанда аюулай тохёолдоогүй байhаниие элирүүлхэ гэжэ оролдогдоо. Антуан Гизенгын эхэ, нүхэдынь Гизенгын ямар байдалда ороод байhаниие мэдэхын түлөө тэрээнтэй уулзаха зүбшөөл абажа ядаба. Дотоодын хэрэгүүдэй юстициин министерствэнүүд Гизенгэтэй уулзаха зүбшөөл үгэбэгүй. Антуан Гизенгын эхэ хүбүүнтэеэ уулзаха зүбшөөл абахаяа Адулатай уулзаха hэдэлгэ гаргаа. Тиихэдэнь Адула тэрээнтэй уулзабагүй.

Эб хамта байха Африкын партиин хүтэлбэрилэгшэд ООН-ой генеральна секретарьта телеграмма эльгээбэ. Антуан Гизенгые хамгаалагты гэжэ тэндэнь уряалагдана.

Хуулита ёhоор, бии байгаа гүримай үндэhөөр Гизенга хадаа сүүдэй урда зогсохо ушартай. Гизенга тушаа Конгын правительствын иимэ шиидхэбэри гаргахыень тэрэ телеграмма соо гүйгдана.

Эб хамта байха гэhэн Африкын партиин хүтэлбэрилэгшэд ООН-ой генеральна секретарьта баhа нэмэлтэ бэшэг эльгээhэн байна. Гизенгые сүүдлэжэ болохогүй гэжэ мүн лэ энэ бэшэг соонь хэлэгдэ[illegible] хэй.

Ямаршье сүүд, мүрдэл[illegible] гүйгөөр Гизенгые арал дэ[illegible] барижа байна. Тэрэнэй ур[illegible] тээ байhан Патрис Луму[illegible] шэнгеэр Гизенгые алажа [illegible] гад гээд hанаата болоно[illegible] гэжэ тэрэ бэшэг соонь заагд[illegible] на. Гизенга тэрьелээ, Гизен[illegible] солдадууд алаа гэхэ мэтэ [illegible] раг үгэ хэды үдэрэй турша[illegible] таранхай гэжэ саашань хэл[illegible] дэнэ. Гизенгэтэй уулзалга [illegible] ригдонхой. Бидэнэр энэ hу[illegible] үгын хэр зүб байhаниие ш[illegible] гаха аргагүй байнабди гэ[illegible] тэндэнь бэшэгдэнэ.

Ниислэлдэ тараагдаhан h[illegible] раг үгын зүб байhаниие ша[illegible] гахын зорилгоор Гизенг[illegible] эхэтэй дотоодын хэрэгүүд[illegible] юстицын министрнүүдтэй [illegible] зааб гэжэ парламентын де[illegible] тат Мукунди ТАСС-ай к[illegible] респондентттэй хөөрэлдэхэ[illegible] хэлэбэ. Өөhэдынгөө асуудал[illegible] харюу абаагүйбди гэжэ т[illegible] мэдүүлээ.

Хэлсээн баталагдаа

КХАН-КХАЙ, (Лаос), июниин 12. (ТАСС). Суванна Фума толгойлогшотой Саг зуурын коалиционно правительство бии болгохо тухай хэлсээндэ Лаосой гурбан хан изагууртан гараа табиба. Дипломатическа корпус, уласхоорондын комиссиин гэшүүд, хэблэлэй түлөөлэгшэд эндэ байлсаа.

Цюрихтэ баталагдаhан коммюникэйн гол гүримуудые правительство ажал-ябуулгадаа баримталха гээд хэлсээнэйнь данса соо заагдана. Дотоодын, гадаадын политикын шухала асуудалнууд гурбан талын зүбшөөлөөр шиидхэгдэхэ юм.

Хан изагуурта Суванна Фума июниин 14-дэ Луан-Прабан ниидэжэ ошохо. Лаосой Саг зуурин коалиционно правительствын бии болгогдоhон тухай, энэ правительствын ямар политическэ хараа шугамтай байhыень хаанда мэдээсэхэ юм.

Саг зуурын коалиционно правительствын бүридэлые хаан июниин 18-да Луан-Прабанда баталха. Правительствын бүхы министрнүүд, гүрэнэй секретарьнууд тэндэ байха.

Лаосой асуудалаар Женевын конференциин шиидхэбэринүүдтэ гар табиха Лаосой делегаци нэн түрүүндэ бии болгохобди гээд хан изагуурта Суванна Фума мэдүүлбэ.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэдэй конгресс

СОФИ. Эб найрамда[illegible] түлөө тэмсэдэг Болгариин[illegible] нүүдэй VI Национальна ко[illegible] гресс болобо. Тус конгр[illegible] Болгариин арадта зорю[illegible] даhан Хандалга бэшэг ба[illegible] лан абаа. Эб найрамдалай [illegible] хэдэлхэйн Совета телеграм[illegible] эльгээгээ. Бүгэдөөрөө [illegible] зэбсэг хуряаха, эб найрам[illegible] тогтоохо асуудалнуудта [illegible] рюулагдаhан бүхэдэлх[illegible] конгрессые июль hар[illegible] Москвада зарлаха үүсха[illegible] Болгариин хүн зон hайшаа[illegible]

Буу зэбсэг хуряаха, эб н[illegible] рамдал тогтоохо асуудалну[illegible] та зорюулагдаhан бүхэдэлх[illegible] конгрессгэ хабаадаха деле[illegible] дуудые hунгаба.

18 гүрэнүүдэй хабаададаг комитедтэ

ЖЕНЕВЭ, июниин 12. ТАСС-ай тусхай корреспондент А. Кислов мэдээсэнэ:

Буу зэбсэг хуряаха асуудалда зорюулагдаhан Женевын хэлсээнүүдэй түрүүшын шата дүүрэхэ боложо байна. Забhарлалга болотор үшөө хоёр пленарна заседани болохо ёhотой. Тиимэhээ эдэ үдэрнүүдтэ үгэ хэлэhэн олон делегадууд зүбшэн хэлсэлгын дүнгүүдые гаргана, hанамжа дурадхалнуудаа оруулна.

Буу зэбсэг хуряаха талаар 18 гүрэнүүдhээ бүридэhэн комитедэй 54-дэхи пленарна заседанида Чехословакиин, Англиин, Бразилиин, Нигериин, США-гай түлөөлэгшэд үгэ хэлэбэ.

—●—

Халуун, хүйтэн дайнhаа арсаха хэрэгтэй

ВАШИНГТОН, июниин 12. (ТАСС). США өөрынгөө зорилгонуудые бэелүүлжэ шадаагүй hаа термоядерна дайн байлдаае эхилхээр бэлэн байhан гүрэн гээд США-гай политикые дэлхэйн олонхи оронууд ойлгоно гэжэ Америкын нэгэдэмэл социалис партиин Вашингтондо болоhон съездын резолюци дотор хэлэгдэнэ.

Хүйтэн дай хэхэ политикын бэелүүлэгдэхэдэ Холбоото Штадуудай экономикодо ехэ сохилто хэгдэнэ, хүнэй эрхэ сүлөө хаhагдана. Имагтал дайн байлдаанhаа, халуун, хүйтэн дайнhаа арсаад байгаа hаа, бүхы дэлхэй дээрэ арадуудай ёhотойгоор харилсан ажаллаха арга бии болохо hэн гээд тэрэ резолюци соонь хэлэгдэнхэй.

Пентагоной зорилгонь иимэ: замбуулин дайдые сэрэгэй зорилгоор хэрэглэхэ

НЬЮ-ЙОРК, июниин 12. (ТАСС). Сагаан Байшангай заабаряар замбуулин дайдые сэрэгэй зорилгоор хэрэглэлгэ түргэдхэхэ, замбуулин дайдые Холбоото Штадуудай «хинан хаража байлгые хангаха» программа Пентагон зохёожо эхилээ гээд «Нью-Йорк Таймс» газетын Вашингтондо байдаг корреспондент мэдээсэhэн байна. ООН-ой Генеральна Ассамблейн XVI сессидэ хабаадагшад энэ мэдээсэлые дуулаад hанаата болобо. Замбуулин дайдын онгосые дайсанай үгы хэхэ зориггой хүниие hуулгаhан он[illegible] со бии болгохо гээшэ энэ п[illegible] граммын нэгэ хуби мүн.

Энэ мэдээсэл буруу г[illegible] Пентагон яаралтайгаар [illegible] дээсээ. Гэбэшье энээнд[illegible] хүн үнэншэбэгүй. США[illegible] оборонын министрын ор[illegible] шо Гилпатрик иимэрхүү [illegible] дээсэл май hарада хэhэн б[illegible] гаа. Замбуулин дайд[illegible] дайсанай ябаха онгосые h[illegible] гаха хүнэй залан ябуул[illegible] онгосо бии болгохо шиид[illegible] ри оборонын министер[illegible] абаа гээд тэрэ мэдүүлээ [illegible]

Гросс-адмирал Дениц „дүй дүршэлөө дамжуулан үгэн[illegible]

БОНН, июниин 12. (ТАСС). Уhан доогуур ябаха гитлеровскэ флодто алба хэhэн хүнүүдэй Баруун Берлиндэхи нэгэдэл бии юм. Энэ нэгэдэлэй 3-дахи слет Кильдэ үнгэргэгдэбэ. Гитлеровскэ Германиин далайн сэрэгэй флодой главна командалагша байhан гросс-адмирал Дениц тэндэ гол хүниинь байба. Энэ адмирал сэрэгэй гэмтэн боложо, Нюрнбергдэ уласхоорондын сэрэгэй трибуналаар сүүдлэгдэhэн юм.

США-гай, Англиин, Франциин, Италиин, Норвегиин далайн сэрэгэй хүсэнүүдэй түлөөлэгшэд тэрэ слёдто хабаадаба. Нэгэдэхи сэрэгэй ок[illegible] гой командалагша адм[illegible] Резинг тэндэ бундесверые [illegible] лөөлөө.

Америкын далайн сэр[illegible] флодой офицернүүдтэй Де[illegible] цэй хөөрэлдэжэ байhан фо[illegible] зурагые ФРГ-эй газет[illegible] гаргаба. Милитаристка [illegible] рилготойгоор Кильдэ зар[illegible] даhан слёдто хабаада[illegible] «дүй дүшэлөө андалдан а[illegible] саа» гэжэ «Франкфу[illegible] Рундшау» газетэ фото-[illegible] дороо бэшэhэн байна.

Редакторай орло[illegible]
М. Н. НИМАЕ[illegible]

ЭЛДЭБ hОНИН

ТҮРҮҮШЫН hЭЛЬБЭШЭН

Урилдаанай хунгэхэн онгосоор уhа hэльбэдэн ябахадаа, шубуунай даляа дэбин ниидэhэн шэнги түргэнеэр гүйлгэдэг. Уhа hэльбэдэлгээр Россиин чемпион оло дахин болоhон Митрофан Сергеевич Свешниковтэ «Санкт Петербургын кубок» барюулагдаhан байгаа. Свешников— Россиин түрүүшын hэльбэшэн гээшэ гэжэ тииxэ сагай газетэ бэшэhэн юм.

Манай үе сагта совет hэльбэшэн дэлхэй дээрэ түрүүшын hууринуудые эзэлнэ.

1169 ЧАС СОО МОРИ УНААД ЯБАhАН ХҮН

Амурай хасагай сотник Дмитрий Пешков Амурhаа Нева хүрэтэр аяншалга хэhэн гэхэ. Тиихэдээ моринойнгоо тэсэбэри, өөрынгөө хүсэ шадал шалгаа hэн ха.

Эмээл морёор ябагшые ямаршье дошхон шэрүүн хүйтэн, үлэн хооhоноор ябалга, аюул түбэг ушаралга hаатуулаагүй. Пешков хамта дээрээ 8838 километр зайе гаталаад байхадаа, үдэр бүхэндэ 45 километр ябаhан болоно. Пешков 1889 оной ноябриин 7-до Благовещенскhээ гараад, 1890 оной майн 19-дэ Петербург хүрэhэн байна.

МАРАФОНСКО УРИЛДААН

Энэ мүрысөөн 42 километр 195 метр зайда урилдаха урилдаан болоно. Тэрэ урилдаанай түүхэ тон hонирхолтой.

Манай үе сагай урдахи 490 ондо Марафон гэжэ голдо (Греци) персын сэрэг буулгагдаад, Афинада дайлан орохо бэлдхэл хэбэ. Тиигээд байлдаан эхилээ. Грецынхидые илахатайгаа зэргэ мэдээ хүргэхэ солдадуудые эльгээбэ. Тэрэ солдат нэгэшье зогсонгүй гүйгөө. Афина хүрэн сасуугаа «Неникамен» (бидэ илаабди) гэжэ дуугараад, тэрэ үхэн унаhан байгаа.

1896 ондо Афинада түрүүшын Олимпийскэ наада үнгэргэлгэтэй дашарамдуулан, «Марафон солдадай гүйhэн гүйдэлые hэргээхэ» гэhэн дурадхал оруулагдаhан юм. Тиигэжэ марафон гүйлгэ нэгэдэхи Олимпийскэ нааданай программада оруулагдаhан байна. Тэрэ гэhэнhээ хойшо марафон урилдаан олимпиадын программада оруулагдадаг болонхой.

(Газетэ болон журналhаа абтаба).

Сагай уларил

Буряадай гидрометбюрогой мэдээсэлнэй ёhоор, мүнөөдэр республика доторнай бага зэргэ үүлэтэй байжа, зарим газарта hулагүй бороо орохо. Баруун хойноhоо hулаханаар hалхилха. Улаан-Үдэдэ үглөөгүүр 11—13, үдэртөө 22—24 градус дулаан байха.

Июниин 15—16-най үдэрнүүдтэ республика соомнай hулагүй үүлэтэй, бага зэргэ бороотой байхаар хүлеэгдэнэ. Зүг бүхэнhөө hулаханаар hалхилха. Хойто аймагуудта hүниндөө 0—5 градус, урда аймагуудта 5—10 градус дулаан, үдэртөө хойто аймагуудта 14—19, урда аймагуудта 20—25 градус дулаан байхаар багсаагдана.

Улаан-Үдэ хэлэнэ, харуулна

Мүнөөдэрэй телевидениин программа

19.00 часта — hүүлэй мэдээсэл. 19.10— «Агууехэ зүрхэнэй ошон» гэhэн телеочерк. 19.20— Киножурнал. 19.30 — «Нангин уулын эсэс» гэhэн дамжуулга. 19.50 — «Ой модон ба фантази» гэhэн телеочерк 20.00 — Габьята багша» гэжэ буряад хэлэн дээрэ дамжуулга. 20.20—«1-дэхи Петр» гэжэ уран hайханай кино картинын нэгэдэхи сери. 22.00 — Дамжуулгын программа.

Манай адрес, телефону[illegible]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 28. ТЕЛЕ[illegible] ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. редактор[illegible] 32-74, ответ. секретаря—27-37, отделов партийной жиз[illegible] пропаганды—24-74, сельского хозяйства и советского ст[illegible] тельства—47-59, промышленности транспорта, инфор[illegible] —35-14, культуры, литературы и искусства—34-05, п[illegible] и рабселькоров—40-49, отдел переводов и корректор[illegible] — 35-95, бухгалтерия — 37-32. Для междугород[illegible] переговоров—16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства культ[illegible] Бурятской АССР.

Н 00898. Зак. № 3358